

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 9/2024

Cena \$ 2.50

SEPTEMBER 2024

Zámecký kostel bl. Juliány de Collalto v Brtnici

V minulém čísle *Hlasů národa* byl v článku *Rokštejské poklady* zmíněn italský šlechtický rod Collalto, který sídlil na zámku v Brtnici od 17. století až do roku 1945. Tito šlechticové se zasloužili o uvedení úcty blahoslavené Juliány, která pocházela z jejich rodu, na Moravu. K její cti byl zasvěcen zámecký kostel v Brtnici. Tuto, většinou věřících asi neznámou blahoslavenou, církev připomíná 1. září. Na tuto mimořádnou osobnost poukázal pan Jan Chlumský, autor rozsáhlého webu *Životopisu svatých* na <http://catholica.cz>. Rádi Vás s historií blahoslavené Juliány i jejího kostela dnes seznámíme.

Kostel bl. Juliány de Collalto a sv. Karla Boromejského (osoba dosud jen blahoslavená nemůže mít bez papežského dovolení samostatný kostel, pouze oltář, proto je ještě další svatý spolupatronem kostela, pozn. red.) se nachází v horní části města Brtnice v areálu bývalého paulánského kláštera u zámku Brtnice. Kostel je filiálním kostelem římskokatolické farnosti Brtnice.

Kostel bl. Juliány byl původně zasvěcen evangelistovi Matoušovi. Bratři Hynek, Václav, Jan Lhošle a Jindřich z Valdštejna se v 80. letech 16. století dohodli, že v Brtnici postaví nový luteránský kostel, který se stane rodovým pohřebištěm. Kostel byl dokončen kolem roku 1590. Měl podobu klenutého jednolodí s hranolovou západní věží a neodsazeným mělkým trojbokým závěrem. V západní části lodi se nacházela podklenutá kruchta.

V souvislosti s pobělohorskými událostmi došlo v Brtnici ke změně majitele panství. Tehdy ho vlastnil Zdeněk z Valdštejna, synovec a dědic Hynka Brtnického z Valdštejna, jemuž bylo pro účast ve stavovském povstání zkonfiskováno brtnické panství. Císař pak Brtnici v roce 1623 prodal italskému vojevůdci a dvornímu císařskému válečnému radovi hraběti Rombaldu XIII. z Collalto a San Salvatore. Roku 1627 do Brtnice zavítal císař Ferdinand II. Téhož roku byl Collalto za zásluhy vyznamenán Řádem zlatého rouna. Dva roky po-

Interiér kostela bl. Juliány a sv. Karla Boromejského v Brtnici

té došlo k horlivému budování. Hraběnka Blanka Polyxena položila základní kámen paulánského kláštera v sousedství zámku a byla zahájena přestavba protestantského kostela sv. Matouše. Roku 1629 došlo k předání kostela italskému misijnímu řádu paulánům. Přestavba kostela byla uskutečněna podle plánů italského architekta Giovanniho Pieroniho a vedl ji Giovanni Peruzzi. V roce 1630 císař Ferdinand II. opět navštívil Brtnici, i když hrabě Collalto byl právě na bojišti.

Z původního kostela se zachovala chrámová loď s gotickými okny zaklenutá čtyřpolovou křížovou klenbou. Nově k ní byl přistavěn barokní presbytář s valenou klenbou a dvě boční kaple s osmidílnou kupolí. Klenby, kupole, oblouky a sloupy byly vyzdobeny nádhernými štukami, které jsou dodnes předmětem obdivu. Kostel byl začleněn do areálu nově postaveného konventu paulánů a následně roku 1641 bylo změněno jeho patrocinium na Nanebevzetí Panny Marie.

V době josefinských reforem byl klášter paulánů zrušen a v roce 1784 byl kostel odsvěcen a sloužil jako skladiště. Téměř padesát následujících roků beznadějně chátral.

Zachránili jej opět majitelé zámku Collaltové, kteří nechali v roce 1831 kostel obnovit a zasvětili jej bl. Juliáně de Collalto a sv. Karlu Boromejskému. Bl. Juliána žila ve 12. století a působila jako abatyše v klášteře v severní Itálii. (Blíže o ní na následující stránce.) V Brtnickém kostele byly později umístěny i její ostatky.

Před první světovou válkou byl v kostele vyměněn oltář. Původní barokní byl odstraněn a byl upraven nový oltář secesní. Vlevo od svatostánku je na něm umístěn obraz bl. Juliány. V kostele jsou varhany z roku 1740, které postavil varhanář Semrád.

Dnes se kostel využívá jen příležitostě. Několikrát do roka o poutích se zde konají bohoslužby, někdy svatby a varhanní koncerty. Duchovní správa by chtěla návštěvnost chrámu otevřít pro širší veřejnost i zpřístupněním krypty pod kostelem a kostelní věže, odkud je nádherná vyhlídka na město a do širého okolí.

*Podle wikipedie
a dalších pramenů*

Foto na titulní straně:
Kostel bl. Juliány a sv. Karla Boromejského u zámku v Brtnici

Blahoslavená Juliána de Collalto

Blahoslavená Juliána se narodila v roce 1186 v Collalto ležícím 6 km od Susegana v provincii Treviso v Itálii. Byla jedenáctým dítětem hraběte Rombalda VI. a Juliány z Mantovy. Údajně asi od 10 let byla vychovávána v benediktinském klášteře sv. Markěty v Salarole, kde už ve 12 letech oblékla řeholní hábit.

Vyrostla ve zbožnou a příkladnou řeholnici. V roce 1220, když do tohoto kláštera přišla Beatrice Estensis (později též blahoslavená), vzniklo mezi nimi silné přátelské pouto. V roce 1222 se spolu přestěhovaly do Gemmola, kde podle některých tradovaných údajů vytvořily novou komunitu. V roce 1226 byla Juliána pověřena založením kláštera na ostrově Spinalonga (dnes Giudecca) u Benátek. Zde v Campiello San Cataldo zařídila přestavbu zničeného kostela sv. Katalda a vybudování kláštera sv. Blažeje a sv. Katalda. V něm se stala abatyší. Vynikala v mnoha ctnostech a dbala na poskytování pomoci chudým. Poslední léta Juliána trpěla velmi silnými bolestmi hlavy.

Zemřela ve věku 76 let s pověsti svatosti. Její pohřeb se konal za veliké účasti lidu a podle dobových pramenů se u jejího hrobu děly zázraky, docházelo zvláště k vyslyšení modliteb o osvobození od migrény. Její klášter je chválen jako místo modliteb a pokání.

Po necelých 30 letech od pohřbu bylo zjištěno, že její tělo zůstalo neobvykle zachované a bylo umístěno do uměleckého dřevěného sarkofágu. V roce 1733 došlo k uložení Juliány do mramorového oltáře v kostele sv. Blažeje a sv. Katalda a o 20 let později papež Benedikt XIV. 20. května 1753 potvrdil její kult jako „odnepaměti“ a v martyrologiu je zapsaná jako blahoslavená.

O jejím svátku 1. září 1810 bylo její tělo přeneseno k redemptoristům do kostela Vykupitele a o dvanáct let později přemístěno do kaple sv. Anny ve farnosti sv. Eufemie, kde je nadále uctíváno. V rodném kraji zůstaly uchovány některé relikvie. Jsou uváděny falanga, její koruna, polštář a šaty, které měla v době úmrtí. Starý dřevěný sarkofág se nachází v muzeu Correr v Benátkách.

Relikviář blah. Juliány de Collalto se také nachází v Brtnici u Jihlavy v kraji Vysočina v České republice. Tento relikviář v horním brtnickém kostele blah. Juliány de Collalto a sv. Karla Borojejského je památkou na italského majitele zdejšího panství rodu Collalto et San Salvatore. Kniže Emanuel Collalto v roce 1914 získal pro Brtnici ostatek blah. Juliány z kaple sv. Anny ve farnosti sv. Eufemie. Následující rok jej převezl a v novém stříbrném relikviáři s drahokamy byl 23. května 1915 slavnostně uložen v uvešeném brtnickém kostele.

Jan Chlumský: <http://catholica.cz>.

Tělo bl. Juliány Collalto v kapli sv. Anny † Léta Páně 1262

Freska bl. Juliány de Collalto v obnovené kapli v jejím rodišti posvěcené 1. září 2022

(www.archeosusegana.it)

Modlitba:

Blahoslavená Juliáno z Collalta,
byla jsi záštitou rodu, trvajícího po staletí,
prosíme tě, buď ochránkyní i našich rodin,
jejich soudržnosti a schopnosti předávat víru.

(Modlitba z brtnické farnosti)

Obraz bl. Juliány
na hlavním oltáři
kostela v Brtnici

Relikviář s částí
kosti z žebra
bl. Juliány

Socha bl. Juliány
v Brtnici
u Jihlavy

LITURGICKÁ ČTENÍ

25. neděle v mezidobí - 22. září 2024

1. ČTENÍ - Mdr 2, 12a.17-20

Čtení z knihy Moudrosti.

Bezbožníci řekli: „Čihejme na spravedlivého, podívejme se, zda jsou pravdivá jeho slova, zkusme, jak to s ním skončí. Je-li spravedlivý Božím synem, Bůh se ho ujme a vysvobodí ho z ruky protivníků. Zkoušejme ho soužením a trápením, abychom poznali jeho mírnost a přesvědčili se o jeho trpělivosti. Odsuďme ho k hanebné smrti, zda najde ochranu, jak říká.“

2. ČTENÍ - Jak 3, 16-4,3

Čtení z listu svatého apoštola Jakuba.

Milovaní! Kde vládne nevraživost a sobeckost, tam je zmatek a kdejaká špatnost. Moudrost shora je však především čistá, dále pokojná, shovívavá, poddajná, plná milosrdenství a dobrých skutků, ne obojetná ani pokrytecká. Ti, kdo usilují o pokoj, rozsévají v pokoji semeno, jehož plodem je spravedlnost. Z čeho vznikají války, z čeho boje mezi vámi? Jen z vašich žádostí, které bojují ve vašich údech. Žádáte, ale nemáte; zabíjíte a nenávidíte, a přesto nemůžete dosáhnout ničeho; bojujete a válčíte, ale nic nemáte, protože neprosíte. Prosíte, a nic nedostáváte, protože prosíte špatně: chcete to potom rozplývat na své rozkoše.

EVANGELIUM - Mk 9, 30-37

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš a jeho učedníci sestoupili z hory a procházeli Galilejí, ale on nechtěl, aby o tom někdo věděl. Poučoval totiž své učedníky a říkal jim: „Syn člověka bude vydán lidem do rukou a zabijí ho, ale za tři dni po své smrti vstane.“ Oni však té řeči nerozuměli, ale báli se ho zeptat. Potom přišli do Kafarna. Když byl v domě, zeptal se jich: „O čem jste cestou rozmlouvali?“ Oni mlčeli, protože cestou mezi sebou rozmlouvali o tom, kdo z nich je největší. Ježíš se posadil, zavolal si svých Dvanáct a řekl jim: „Kdo chce být první, ať je ze všech poslední a služebníkem všech.“ Pak vzal dítě, postavil ho před ně, objal ho a řekl jim: „Kdo přijme jedno z takových dětí kvůli mně, mne přijímá; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal.“

Slavnost sv. Václava - 28. září 2024

1. ČTENÍ - Mdr 6,9-21

Čtení z knihy Moudrosti.

Vládcové, k vám se obrazení má slova, abyste se naučili moudrosti a neklesli. Ti totiž, kdo svatě strážejí svaté příkazy, budou uznáni za svaté, ti, kdo jsou o nich poučeni, najdou ospravedlnění. Buďte tedy žádostivi mých slov, mějte po nich touhu, a poučíte vás. Moudrost září a nevadne, snadno ji vidí ti, kdo ji milují, dává se nalézt těm, kdo ji hledají. Předchází ty, kdo po ní touží, a ukazuje se jim první. Neunaví se, kdo k ní časné přichází, najde ji, jak mu sedí u dveří. Myslet totiž na ni je svrchovaná prozíravost, kdo kvůli ní bdí, brzy je bez starosti. Vždyť sama obchází a hledá ty, kdo jsou jí hodni, na cestách se jim ukazuje s přízní a při každé myšlence jim vychází vstříc. Neboť její začátek je zcela upřímná touha poučit se, chtít se poučit je láska k ní, láska k ní je za-

chovávat její přikázání, dbát o přikázání je zajistit si nesmrtelnost, nesmrtelnost pak dává místo u Boha. A tak touha po moudrosti přivádí ke králování. Vládcové lidi, když se tedy těšíte z trůnů a žezel, čtete moudrost, abyste kralovali navěky.

2. ČTENÍ - 1 Petr 1,3-6; 2,21b-24

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Buď veleben Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista! Protože je tak nesmírně milosrdný, znovu nás zrodil, takže zmrtvýchvstáním Ježíše Krista máme živou naději na dědictví, které nepomine, na dědictví skvělé a trvalé. Je pro nás připraveno v nebi; protože totiž máte viru, chrání vás Boží moc a vede ke spáse, která se má ukázat nyní v poslední době. A proto budete potom jásat, i když vás musí trápit teď ještě na krátký čas všelijaké zkoušky. Vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích. 'On nezhřešil a nikdo od něho neslyšel nic neupřímného.' Když mu spílali, on jim to spíláním neopltácel, když trpěl, nevyhrožoval, ale ponechal vše tomu, který soudí spravedlivě. On sám na svém těle vynesl naše hříchy na dřevě kříže, abychom byli mrtví hříchům a žili spravedlivě. Jeho ranami jste uzdraveni.

EVANGELIUM - Mt 16,24-27

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.“

26. neděle v mezidobí - 29. září 2024

1. ČTENÍ - Num 11, 25-29

Čtení ze čtvrté knihy Mojžíšovy.

Hospodin sestoupil v oblaku a mluvil k Mojžíšovi; vzal z ducha, který spočíval na něm, a dal ho sedmdesáti mužům starcům. Když na nich duch spočinul, dostali se do prorockého vytržení, ale později se to už nestalo. Dva muži z nich zůstali v táboře, jmenovali se Eldad a Medad. I na nich spočinul duch, neboť byli mezi těmi, kdo byli písemně určeni. Nevyšli však do stánku úmluvy a dali se do prorokování v táboře. Tu přiběhl jeden chlapec a oznámil Mojžíšovi: „Eldad a Medad prorokují v táboře.“ Jozue, syn Nunův, Mojžíšův služebník od mládí, řekl: „Pane můj, Mojžíši, zabraň jim v tom!“ Mojžíš mu odpověděl: „To tak žárlíš kvůli mně? Kéž by Hospodin udělal z celého národa proroky, kéž by dal Hospodin spočinout svému duchu na nich!“

2. ČTENÍ - Jak 5, 1-6

Čtení z listu svatého apoštola Jakuba.

Nuže tedy, vy boháči: plačte a naříkejte nad strastmi, které na vás přijdou. Vaše bohaté zásoby hnijí a vaše šatstvo rozežirají moli. Vaše zlato a stříbro rezaví, a ten rez bude svědčit proti vám a stráví vaše tělo jako oheň. Hromadili jste si majetek i v tyto poslední dny. Ale mzda, o kterou jste ošidili sekače, kteří vám požali pole, ta mzda křičí a křik vašich ženců pronikl k sluchu Pána zástupů. Na zemi jste hýřili a oddávali se rozkošim, krmili jste se i tehdy, když už už nastávala řež. Odsoudili jste spravedlivého a připravili ho o život - a on se vám nebrání.

EVANGELIUM - Mk 9, 38-43.45.47-48

Slova svatého evangelia podle Marka.

Jan řekl Ježíšovi: „Mistře, viděli jsme někoho, jak vyhání zlé duchy v tvém jménu. Bránili jsme mu, protože není tvým učedníkem.“ Ježíš však řekl: „Nebráňte mu! Přeče žádný, kdo ve jménu mém vykoná zázrak, nemůže pak hned o mně mluvit špatně. Kdo není proti nám, je s námi. Kdokoli vám podá číši vody proto, že jste Kristovi, amen, pravím vám: nepřijde o svou odměnu. Kdo by svedl ke hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří věří ve mne, pro toho by bylo lépe, aby mu dali na krk mlýnský kámen a hodili ho do moře. Svádí-li tě tvá ruka, usekni ji! Je pro tebe lépe, abys vešel do života bez ruky, než abys přišel s oběma rukama do pekla, do neuhasitelného ohně. Svádí-li tě tvoje noha, usekni ji! Je pro tebe lépe, abys vešel do života bez nohy, než abys byl s oběma nohama uvržen do pekla. Svádí-li tě tvoje oko, vyloupni ho! Lépe, abys vešel do Božího království jednooký, než abys byl s oběma očima uvržen do pekla, kde jejich červ nehyne a oheň nehasne.“

27.neděle v mezidobí - 6. října 2024**1. ČTENÍ - Gen 2, 18-24**

Čtení z první knihy Mojžišovy.

Hospodin Bůh řekl: „Není dobré, že člověk je sám. Udělám mu pomocníka, který by se k němu hodil.“ Hospodin Bůh uhnětl z hlíny všechnu divokou zvěř a všechno nebeské ptactvo a přivedl je k člověku, aby viděl, jaké jim dá jméno: takové mělo být jejich jméno, jak by všechny živočichy pojmenoval. A člověk dal jméno všem krotkým zvířatům, nebeskému ptactvu a veškeré divoké zvěři, ale pro člověka se nenašel pomocník, který by se k němu hodil. Tu Hospodin Bůh seslal na člověka hluboký spánek, a když usnul, vzal jedno z jeho žeber a to místo uzavřel masem. Hospodin Bůh pak ze žebra, které vzal z člověka, vytvořil ženu a přivedl ji k člověku. Ten zvolal: „To je konečně kost z mých kostí a tělo z mého těla. Bude se nazývat manželkou, neboť z manžela byla vzata.“ Proto muž opustí otce i matku a přidrží se své ženy a budou jeden člověk.

2. ČTENÍ - Žid 2, 9-11

Čtení z listu Židům.

Bratři! Vidíme, že Ježíš, který byl trochu ponížen pod anděly, protože vytrpěl smrt, je korunován slávou a ctí, aby z milosti Boží za všechny lidi podstoupil smrt. Bylo jistě vhodné, aby ten, pro něhož a skrze něhož je všechno, přivedl do slávy mnoho synů tím, že utrpením zdokonalí původce jejich spásy. Vždyť ten, kdo posvěcuje, i ti, kteří jsou posvěcováni, mají stejný původ. Proto se neostychá nazývat je svými bratry.

EVANGELIUM - Mk 10, 2-16

Slova svatého evangelia podle Marka.

Přišli farizeové a zeptali se Ježíše, smí-li se muž se ženou rozvést, chtěli ho tím přivést do úzkých. Odpověděl jim: „co vám přikázal Mojžíš?“ Řekli: „Mojžíš dovolil vystavit jí rozlukový list a rozvést se.“ Ježíš jim řekl: „Pro tvrdost vašeho srdce vám napsal tento příkaz! Na začátku při stvoření však Bůh 'učinil lidi jako muže a ženu'. 'Proto opustí muž otce i matku, připojí se ke své ženě, a ti dva budou jeden člověk.' Už tedy nejsou dva, ale jeden. A proto: co Bůh spojil, člověk nerozlučuje! V domě se ho učedníci

ještě jednou na to zeptali. Řekl jim: „Kdo se rozvede se svou ženou a ožení se s jinou, dopouští se vůči ní cizoložství. Rozvede-li se žena se svým mužem a vdá se za jiného, dopouští se cizoložství.“ Matky přinášely k Ježíšovi děti, aby jim požehnal. Ale učedníci jim to zakazovali. Když to Ježíš viděl, rozmrzelo ho to a řekl jim: „Nechte děti přicházet ke mně, nebráňte jim, neboť takovým patří Boží království. Amen, pravím vám: Kdo nepřijme Boží království jako dítě, vůbec do něho nevejde.“ Bral je do náručí, kladl na ně ruce a žehnal jim.

28.neděle v mezidobí - 13. října 2024**1. ČTENÍ - Mdr 7, 7-11**

Čtení z knihy Moudrosti.

Modlil jsem se, a byl mi dán rozum, prosil jsem, a ducha moudrosti v úděl jsem přijal. Ji jsem dal přednost před žezly a trůny a bohatství ve srovnání s ní jsem pokládal za nic. Nesrovnával jsem s ní neocenitelný drahý kámen, protože všechno zlato je vzhledem k ní jen troška pisku a za bláto lze počítat vedle ní stříbro. Miloval jsem ji nad zdraví a krásu, chtěl jsem ji mít raději než denní světlo, poněvadž nehasne její záře. Spolu s ní se mi dostalo všeho dobra a skrze ni nespočetného bohatství.

2. ČTENÍ - Žid 4, 12-13

Čtení z listu Židům.

Boží slovo je plné života a síly, ostřejší než každý dvojsečný meč: proniká až k rozdělení duše a ducha, kloubů a morku, a pronáší soud i nad nejvnitřnějšími lidskými myšlenkami a hnutími. Není tvora, který by se před Bohem mohl ukrýt, před jeho očima je všechno nahé a odkryté a jemu se budeme zodpovídat.

EVANGELIUM - Mk 10, 17-30

Slova svatého evangelia podle Marka.

Když se Ježíš vydával na cestu, přiběhl nějaký člověk, poklekl před ním a ptal se ho: „Mistře dobrý, co musím dělat, abych dostal věčný život?“ Ježíš mu odpověděl: „Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý, jenom jeden: Bůh. Znáš přikázání: 'Nezabiješ, nezcizoložíš, nepokradeš, nevydáš krivé svědectví, nebudeš podvádět, cti svého otce i matku!' On mu na to řekl: „Mistře, to všechno jsem zachovával od svého mládí.“ Ježíš na něho pohlédl s láskou a řekl mu: „Jedno ti schází: Jdi, prodej všechno, co máš, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mě!“ On pro to slovo zesmutněl a odešel zarmoucen, protože měl mnoho majetku. Ježíš se rozhlédl a řekl svým učedníkům: „Jak těžko vejít do Božího království ti, kdo mají bohatství!“ Učedníci užasli nad jeho slovy. Ježíš jim však znovu řekl: „Děti, jak je těžké vejít do Božího království! Spíš projde velbloud uchem jehly, než vejde bohatý do Božího království.“ Oni užasli ještě víc a říkali si mezi sebou: „Kdo tedy může být spasen?“ Ježíš na ně pohlédl a řekl: „U lidí je to nemožné, ale ne u Boha. Vždyť u Boha je možné všechno.“ Tu mu řekl Petr: „My jsme opustili všechno a šli jsme za tebou.“ Ježíš odpověděl: „Amen, pravím vám: Nikdo není, kdo by opustil dům, bratry nebo sestry, matku nebo otce, děti nebo pole pro mě a pro evangelium, aby nedostal stokrát víc nyní v tomto čase: domy, bratry a sestry, matky a děti i pole, a to i přes pronásledování, a v budoucím věku život věčný. A tak mnozí první budou poslední a poslední první.“

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 31. srpna 2024

Politické události

Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu navrhl obžalovat členy StB

Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu navrhl obžalovat dva bývalé příslušníky Státní bezpečnosti (StB), kteří podle něj v roce 1983 vyvíjeli činnost k rozložení kapely Pražský výběr. Jejím členům byly odebrány umělecké kvalifikace a kapela tak nemohla veřejně vystupovat. O návrhu bude rozhodovat Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1.

„Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu navrhl obžalovat dva bývalé důstojníky pražského oddělení StB zřízeného na ochranu československé kultury. V roce 1983 vyvíjeli činnost k rozložení kapely Pražský výběr, jejichž členům byly odebrány umělecké kvalifikace. Poškození tak nemohli veřejně vystupovat, neboť jejich písně napadaly socialistické státní zřízení“, uvedli policisté.

Návrhem se nyní bude zabývat Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1, které si v případě podle policie také vyhradilo poskytování informací. Státní zástupce nyní rozhodne, zda podá obžalobu, nebo bude postupovat jinak.

Vystupování Pražského výběru bylo zakázáno v roce 1983, záminkou se stal koncert v Hradci Králové, při němž údajně kapela prodávala neoficiální plakáty, čímž se „nezákonně finančně obohacovala“, uvedla načerno jako předskokana kapelu Trifidi a hrála místo tří koncertů čtyři, což ne-

bylo uvedeno ve smlouvě.

Pražský výběr se po třech letech vynuceného zákazu dal dohromady v roce 1986 pod názvem Výběr. Po roce 1989 vystupovala skupina sporadicky, větší množství koncertů znovu pořádala až po roce 2000.

Ekonomika

Ministerstvo financí zhoršilo výhled růstu HDP na 1,1 procenta.

Ministerstvo financí zhoršilo výhled vývoje ekonomiky v letošním roce. Hrubý domácí produkt (HDP) podle něj vzroste o 1,1 procenta, zatímco v dubnu očekávalo růst 1,4 procenta. Zhoršení výhledu je dáno revizí dat o HDP z minulých let, kterou v červnu provedl Český statistický úřad (ČSÚ). Novinářům to 22. srpna při představení nové makroekonomické prognózy řekl ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS).

„Hlavním důvodem snížení odhadu pro letošní rok je revize dat, kterou provedl Český statistický úřad. Je vyšší základna za rok 2023, než se očekávalo. Loni pokles ekonomiky nebyl 0,3 procenta, ale pouze 0,1 procenta,“ řekl Stanjura.

Letos HDP mezičtvrtletně vzrostl v prvním kvartálu o 0,2 procenta, ve druhém o 0,3 procenta. Ministerstvo předpokládá, že růstová dynamika bude v dalších čtvrtletích ještě zrychlovat.

Hospodářský růst potáhne zejména spotřeba domácností, která by se za celý rok měla zvýšit o 2,1 procenta, a spotřeba vládních institucí, která

poroste o 2,3 procenta. Meziročně se naopak sníží investice, a to o 0,5 procenta.

V příštím roce by se česká ekonomika měla dočkat výraznějšího oživení, když HDP poroste o 2,7 procenta, uvedlo ministerstvo. Růst podle prognózy potáhne zejména spotřeba domácností, která vzroste o 3,9 procenta.

Spotřebu by měl podpořit růst reálných mezd, který ministerstvo v příštím roce očekává na úrovni čtyř procent. Příští rok by také po přechodu na nové programovací období evropských fondů měla oživit investiční aktivita, ministerstvo předpokládá růst investic o 3,6 procenta.

Ministerstvo zároveň zlepšilo letošní odhad inflace. V průměru by měla dosáhnout 2,4 procenta, zatímco v dubnu očekávalo 2,7 procenta. Příští rok by mělo tempo růstu spotřebitelských cen dál zvolnit na průměrných 2,3 procenta.

Trh práce zůstane letos i v příštím roce podle predikce mírně přehřátý. Nezaměstnanost podle metodiky ČSÚ letos vzroste na 2,8 procenta z loňských 2,6 procenta, v roce 2025 ale opět klesne na 2,7 procenta.

Objem mezd a platů se letos zvýší o 7,1 procenta, v příštím roce o 6,4 procenta. V soukromé sféře se odměňování bude zvyšovat výrazněji než ve veřejném sektoru, předpokládá ministerstvo.

Saldo sektoru vládních institucí by letos mělo skončit deficitem 2,5 procenta HDP po loňských 3,8 procenta HDP. Veřejný dluh by tak měl vzrůst na 43,7 procenta HDP z loňských 42,4 procenta HDP.

Kurzovní listek

26. 8. 2024 (střed)

EUR, 1	25,030
Kanada, 1	16,607
USA, 1	22,421

Kultura

262 kinosálů v Česku promítá v premiéře historický film Jiřího Mádl Vlny

262 kinosálů v Česku promítá v premiéře historický film Jiřího Mádl Vlny. Snímek vypráví příběh skupiny redaktorů Československého rozhlasu v letech 1967 a 1968 a patří mezi neočekávanější filmy letošního roku.

Herec, scenárista a režisér Jiří Mádl přichází se svým třetím celovečerním režijním počinem. Debutoval rodinným filmem Pojedeme k moři, a pokračoval solidně zahraničím, ale problematicky vystavěným snímek Na střeše, který kvůli přenosu reálií nefungoval ve své základní premise.

S Vlnami postoupil ke scenáristicky, rozpočtově a produkčně mnohem ambicióznějšímu dobovému filmu.

Mádl navazuje na dlouhodobý zájem českých filmářů o historická témata včetně uzlových „osmičkových“ roků, ale pokouší se o blockbusterové, emotivní pojetí. A také o stylový refresh zavedených postupů, o čemž svědčí už úvodní sekvence Vln, charakterizovaná výkladovými zkratkami a dynamickým filmovým jazykem.

Vlny jsou film s kolektivním hrdinou. Redakci mezinárodního života Československého rozhlasu z 60. let 20. století. Vedl ji Milan Weiner (hraje ho Stanislav Majer), ale působili v ní také například Jiří Dienstbier (Vojtěch Kotek) nebo Jan Petránek (Petr Lněnička) a Věra Šťovíčková (Táňa Pauhofová).

Centrální postavou je technik Tomáš Havlík (smyšlená postava v podání Vojtěcha Vodochodského), který se do redakce dostane shodou náhod.

V první polovině 137 minut dlouhého filmu pracují na různých kauzách, které často vycházejí ze skutečných, zdokumentovaných reportáží Československého rozhlasu. Nejde ale o český Spotlight nebo Spielbergovská Akta Pentagon s investigativními kauzami jako hlavním tématem. Jde o příběh lidí, kteří se pokusili zachovat si rovnou páteř a klást odpor s přesvědčením, že naděje umírá poslední.

Tomáš Havlík se stará po smrti rodičů o svého rebelujícího mladšího bratra a snaží se ho držet dál, především od problémů s režimem. A tak přijde za bratrem na radiový konkurz, kde mu jedna pohotová reakce vynese nabídku na práci v rozhlasu, kterou nemůže odmítnout, i když nejdřív chce.

Posun oproti historickým událostem a postavám v tomto konkrétním detailu zadává ne zcela neoprávněný důvod k pochybnostem. Přijmout redaktora, který nezaváhá, zvedne telefon a vyřídí důležitý vzkaz během nepřítomnosti rozhlasáků, dává smysl.

Je to ocenění pohotovosti a práce s informacemi. U budoucího technika, zajišťujícího zvuk nahrávek, už se takové rozhodnutí trochu mýjí s měřítkem věci.

Mádl rozhlasové novináře heroizuje, to nelze nevidět. Nechává si ujit příležitost udělat ze zásadového Weinera srpnového odbojáře, protože se drží faktů o jeho předčasném skonu. Neproblematizuje ale vůbec minulost reformních komunistů. Jednoznačně zveličuje roli rozhlasu v pádu prezidenta Novotného.

A celá cesta hlavního hrdiny, novice mezi obdivovanými novináři, je trajektorií od kompromitující opatrnosti ke správnému, ale nebezpečnému

morálnímu rozhodnutí. Rozhlasový přijímač vysílající slavné „Jsme s vámi, buďte s námi“ nakonec skončí – doslova – na oltáři.

Ačkoli v redakci je jeden konfident a jeden zrádce, ličí Vlny Weinerovu skupinu jako občany, kteří se perou za správnou věc. Vše vrcholí po invazi vojsk Varšavské smlouvy 21. srpna 1968. Stejně jako v případě (politicky o poznání problematičtějšího) filmu Bratři je závěrečná akce během ojedinělého aktu odporu hlavním důvodem, proč Mádl film natočil.

Režisér se opírá mimo jiné o práci talentovaného slovenského kameramana Martina Žiara, který se osvědčil u žánrově velmi různorodých filmů od Na střeše přes thrillerovou Čaru a Stínohru (režie Peter Běbjak) až po Vlastníky Jiřího Havelky. Společně hledají dynamický filmový jazyk a funkčně prolínají a mísí archivní záběry s nově natočenými.

Vlny rytmitizuje tepající hudba britského skladatele Simona Goffa, který se podílel už na českém Úsvitu. S touto dobovou Mádlův počín ostatně pojí (jinak pojatá) snaha o generační osvěžení historických filmů domácí produkce. Vlny nejsou vždycky tak strhující, jak hudba sugeruje.

Použití dobové, šedesátkové hudby není bez vady, například použití písně Čerešně Hany Hegerové může vyznít nezamýšleně dvojsmyslně. Ale v celku funguje.

Máme po zhlédnutí Vln cítit „národní hrdost“ jak se ozývalo v některých ohlasech po takřka euforickém světové premiéře na karlovarském festivalu? Jiří Mádl si to podle některých svých výroků přeje. Taková perspektiva mi ale přijde podivná.

I když se to například v pří-

padě neveselých artových filmů z oprýskaných kulis střední a východní Evropy dělo, je absurdní brát je za zneuctění image domácích poměrů. Stejně tak ale fikci o spíše ojedinělém českém hrdinství skupiny lidí ze 60. let neberme jako zdvižení praporu národní hrdosti.

I když je inspirovaná skutečnými událostmi a jednou z nejslavnějších etap z dějin Českého rozhlasu.

Svědčilo by to spíš o diváckých potřebách než perspektivě, jakou se kinematografií můžeme dívat na svět. Anebo dokonce o transformovaném mindráku z českých proher s nacismem a komunismem a touze po hollywoodském bijáku vyprávějícím náš heroický příběh.

Pojďme spíš film ocenit jako divácký hit, za který se v čele návštěvnosti nebude muset domácí kinematografie stydět.

Vlny jsou kvalitní mainstream, jaký v Česku z vícero důvodů potřebujeme. Bez určitého tlaku na emoce se takový film obejde těžko. Jeho „prohřešky“ proti historické realitě jsou někdy signifikantní a odhalující chtěnou heroizaci. Ale jsou opodstatnitelné, protože se nejedná o dokudrama ani epizodu Českého století.

Mádlův třetí celovečerní film má rezervy, na kterých se zakládá i můj pokus o spokojení, ale střizlivé čtení výsledku. Lokální hype a návštěvnost si Vlny zaslouží. Girlandy národní hrdosti jsou ale zbytečné.

Sport

Olympijské hry v Paříži

Dlouho očekávané Hry XXXIII. olympiády se v roce 2024 uskutečnily v Paříži. Nabídnutý program vrcholné události začal 24. července, oficiální zahájení proběhlo o dva dny později. Letní olympijské

hry proběhly od pátku 26. 7. do neděle 11. 8. 2024. Součetilo se ve 32 sportech a 329 disciplínách. Již dva dny před oficiálním zahájením začaly první soutěže, rozehrály se zápasy ve fotbale, ragby či házené. Mezi nové sporty na letních olympijských hrách patří surfing a breakdance. Zůstane i skateboarding či sportovní lezení, tedy sporty, které se představily v Tokiu.

Českou republiku na letních olympijských hrách vždy reprezentovala početná výprava. Na minulých olympiádě v Tokiu bylo 115 českých sportovců. V Paříži se jich představilo 111. Čeští sportovci získali na LOH v Paříži 2024 zlaté a brozové medaile. Zlato: Josef Dostál (Rychlostní kajak - K1 1000 m), Martin Fuksa (Rychlostní kanoistika - C1 1000 m), Tomáš Macháček, Kateřina Siniaková (Tenis - smíšená čtyřhra). Bronz: Nikola Ogrodníková (Oštěp), Jakub Jurka, Jiří Beran, Martin Rubeš, Michal Čupr (Šerm - tým kord).

XVII. letní paralympijské hry probíhají od 28. srpna do 8. září 2024.

Do francouzské metropole se olympijské hry vrátily přesně po sto letech, kdy tu proběhly ty zimní v roce 1924. Francie jednu z olympiád hostila už po šesté, konkrétně v Paříži proběhla potřetí.

Maskotem olympijských her v Paříži byly dvě červené figurky Phryges. Jako inspirace pro ně posloužila pokrývka hlavy, která se pro Francouze stala symbolem svobody a nezávislosti v období Velké francouzské revoluce.

*Podle irozhlas.cz
Připravila
Dominika Brabcová*

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Ve Strahovském klášteře se konala Generální kapitula premonstrátského řádu

Zástupci premonstrátského řádu z celého světa se sešli v Praze. Generální kapitula řádu probíhala od 23. července do 3. srpna ve Strahovském klášteře a účastnilo se jí zhruba 120 delegátů. Kromě společného debatování o dalším směřování řádu měli účastníci prostor i na modlitbu, slavili společné bohoslužby i nešpory.

Jednalo se o pracovní setkání, které je prostorem pro dialog a rozhodování o důležitých skutečnostech pro řád. Koná se obvykle každých šest let a místo určuje generální opat, kterým je v současnosti belgický premonstrát Jos Wouters a definitorium řádu.

Poslední generální kapituly se konaly v Rolducu (Nizozemsko, 2018), v De Pere (USA, 2012), ve Freisingu (Německo, 2006), v Římě (Itálie, 2000). Pro rok 2024 bylo vybráno Strahovské opatství, místo, kde jsou uchovávány relikvie svatého Norberta, zakladatele řádu. Generální kapitula zde byla po 110 letech. Setkání se účastnili představení klášterů i delegáti z celého světa.

Řád premonstrátských řeholních kanovníků (*Candidus et Canonicus Ordo Praemonstratensis*, zkratka *OPraem*) je duchovní řád řeholních kanovníků (tedy nikoli mnišský řád). Má také svou ženskou větev (řeholní kanovnice premonstrátského řádu) a součástí premonstrátské rodiny je i Kongregace sester premonstrátek. Jeho členové se nazývají premonstráti, norbertini či (podle barvy oděvu) bílí bratři.

Název premonstráti vznikl podle jejich mateřského kláštera ve francouzském Prémontre, který založil v lesním údolí poblíž burgundského Laonu roku 1120 Norbert z Xantenu (působil nejprve jako kanovník, později jako putující kazatel). Jako samostatný řád potvrdil premonstráty roku 1126 papež Honorius II. (zpočátku se nazývali *norbertini*).

Pět náboženských vyznání se sešlo na oslavě sounáležitosti na olympijských hrách v Paříži

Biskup Emmanuel Gobilliard, vyslanec Vatikánu pro olympijské hry v Paříži v roce 2024, hovořil o významu mezináboženského obřadu, který se konal v neděli 4. srpna před katedrálou Notre-Dame a zdůraznil jeho poselství o univerzálním bratrství.

Během olympijských her v Paříži v roce 1924 se v katedrále Notre-Dame konal mimořádný mezináboženský obřad. O 100 let později, 4. srpna 2024, proběhlo další mezináboženské setkání v parku před slavnou pařížskou katedrálou na oslavu ducha bratrství, který je základem nejvýznamnější sportovní události na světě.

V neděli v 10 hodin dopoledne se zástupci pěti hlavních

světových náboženství – křesťanství, židovství, islámu, buddhismu a hinduismu – sešli před jedním z nejikoničtějších symbolů Paříže, který je po ničivém požáru z 15. dubna 2019 stále v rekonstrukci a bude znovu otevřen letos v prosinci.

Obklopeni zhruba stovkou kaplanů z multináboženského centra olympijské vesnice se podělili o své myšlenky o tom, jak může sport vyzdvihnout to nejlepší z lidskosti a sloužit národům celého světa.

Křesťanské náboženství zastupoval pařížský pomocný biskup Philippe Marsset spolu s P. Christianem Kriegerem, prezidentem Francouzské protestantské federace, a P. Antonem Geljasovem, kaplanem národní pravoslavné nemocnice.

K nim se připojili Haïm Korsia, vrchní rabín Francie, Najat Benali, předseda sdružení pařížských mešit, lama Jigmé Thrinlé Gyatso, spolupředseda buddhistické unie Francie, a Shailesh Bhavsar, zastupující hinduistickou komunitu.

Biskup Emmanuel Gobilliard z Digne, který je zvláštním vyslancem Svatého stolce pro olympijské hry 2024 v Paříži, vysvětlil, že Notre-Dame de Paris je ideálním místem konání této události, protože je to místo, které má pro křesťany hluboký náboženský význam, ale také místo, které oslovuje všechny lidi na celém světě.

Náboženští představitelé hovořili zcela otevřeně, pronášeli modlitby, výzvy nebo čtení. Biskup Gobilliard vyzdvihl dopad chvil ticha během obřadu. "Myslím, že je to nejkrásnější způsob vyjádření společné modlitby, umožňuje říci něco důležitého a krásného."

Na prvním mezináboženském setkání uspořádaném 5. července 1924 na přání barona Pierre de Coubertina, iniciátora moderních olympijských her, se sešli téměř všichni sportovci.

Biskup Gobilliard vzpomíná, že zpočátku tato iniciativa vyvolala jisté kontroverze. Coubertin tehdy upřesnil, že ceremoniál nebude obsahovat "ani mši, ani požehnání, ani kněze u oltáře, ani žádný jiný prvek katolického obřadu, ale nic jiného než krásné písně v nádherném prostředí a několik laických slov na uvítanou".

Později však obřad tehdejší tisk ocenil. Francouzský deník *Paris Soir* zašel tak daleko, že napsal, že "Bůh učinil zázrak, když ve svém svatostánku spojil protestanty, buddhisty, židy a pravoslavné křesťany".

Tato mimořádná událost, poznamenal biskup Gobilliard, ukazuje, že již před sto lety chtěla náboženství vyjádřit své bratrství, a poznamenal, že se tak stalo během olympijských her.

Duch jednoty provázel olympioniky po celou dobu her v multináboženském centru v olympijské vesnici, kde se nacházelo pět modliteben, které nabízely duchovní podporu během soutěží.

Bývalý šampion v judu se na olympiádě v Paříži staral o duchovní potřeby sportovců

Otec Jason Nioka byl v červnu tohoto roku vysvěcen na katolického kněze a jeho úplně prvním úkolem bylo strávit léto v Paříži, kde měl na starosti katolický kontingent olympijských kaplanů - největší skupinu kaplanů na olympijských hrách, kterou tvořilo 40 katolických kněží, řeholníků a laiků.

V rozhovoru z 26. července Nioka, který pochází z Francie, označil tuto příležitost za "nádherný dar od Boha".

Olympionici jsou zvaní, aby se shromáždili v *Multifaith Center*, které se nachází ve vesnici sportovců v prostoru pro křesťanské sportovce - katolíky, pravoslavné a protestanty - kde mohou společně číst Bibli, účastnit se lectio divina a uctívat Boha, vysvětlil Nioka.

V nedalekém katolickém kostele byla denně sloužena mše svatá v různých jazycích, například ve francouzštině, španělštině, italštině a portugalštině.

Bývalý šampion v judu, který se později stal katolickým knězem, se cítil pro tento úkol kvalifikován právě díky svým zkušenostem sportovce.

"Je to pro mě velká výzva," svěřil se. "Sportovci nepotřebují slyšet něco speciálního. Prvním posláním kaplana je prostě jen naslouchat."

"Nejprve zveme Ducha Svatého, aby se ujal vedení," řekl. "Někteří budou slavit úspěch, jiní budou mít také nějaké potíže, ale pokud jim dáme slovo naděje a síly, možná jim to pomůže vydat ze sebe to nejlepší."

Nioka řekl, že jeho úkolem je především "modlit se za ně a také se o ně starat" a že tuto roli považuje za "milost".

Požehnání Mariánského sloupu v Praze

Na slavnost Nanebevzetí Panny Marie 15. 8. 2024 byly na Mariánském sloupu na Staroměstském náměstí v Praze požehnány sochy andělů za přítomnosti pražského arcibiskupa Jana Graubnera, předsedy ČBK a dalších osobností.

Společnost pro obnovu Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze uspořádala slavnostní bohoslužbu a požehnání nových sousoší andělů na Mariánském sloupu. Slavnostní mše svatá se konala v chrámě Matky Boží před Týnem v 10 hodin dopoledne a byla obětována za všechny živé a zemřelé členy Společnosti a jejich rodiny a za všechny domy i v zahraničí, kdo se jakýmkoli způsobem podíleli svými modlitbami, dary i prací na jeho obnově od roku 1918.

Hlavním celebrantem byl Mons. Jan Graubner, arcibiskup pražský a primas český, a s ním koncebrovali Dominik kardinál Duka, biskup Vlastimil Kročil, biskup Antonín Basler, opatové a řada kněží. Přítomny budou další osobnosti církevního, politického a společenského života naší vlasti.

Slavnostní bohoslužbu doprovodil Pražský katedrální sbor vedený svým ředitelem Josefem Kšicou, který provedl Missu solemnis C dur od Roberta Führrera. Na varhany hrál Petr Čech. Slavnostní okamžiky umocnil svými fanfárami Velký sbor trubačů Českomoravské myslivecké jednoty vedený JUDr. Petrem Vackem.

Při této příležitosti byl v kostele vystaven originál gotického obrazu Panny Marie Rynecké zachráněný Václavem Vilémem Štechem ze strženého sloupu, nazývaný Palladium města Prahy.

Po mši svaté následovalo procesí ke Sloupu a arcibiskup Graubner požehnal tři sousoší andělů, dokončená k tomuto datu.

U příležitosti požehnání sousoší andělů byla vyražena pamětní medaile v provedení mincovní mosaz, ve stříbře a ve zlatě. Podrobnosti a možnosti objednání na stránkách Společnosti www.marianskysloup.cz

Finská poslankyně čeká za tweet z Bible na stání u Nejvyššího soudu

Kauza finské poslankyně Päivi Räsänenové vzbudila mezinárodní pozornost na jaře roku 2022, kdy byla postavena před soud za "podněcování nenávisti proti sexuální menšině". Spolu s ní stanul před soudem i Juhan Pohjola, biskup Evangelické luteránské církve, jako vydavatel jejích textů. Nenávistných projevů se měli dopustit tím, že veřejně prezentovali to, co o homosexuálních praktikách říká Bible. Dvakrát byli osvobozeni, ale státní zástupkyně se nyní odvolala k Nejvyššímu soudu Finska.

V roce 2019 na tehdejší Twitteru, v jednom radiovém pořadu a také v brožuře, kterou napsala v roce 2014 pro Evangelickou luteránskou církev, citovala Päivi Räsänenová biblický text, že homosexuální aktivity jsou hříchy. Kvůli tomu ji finský stát v roce 2019 obžaloval z podněcování proti skupině obyvatel (homosexuálům).

Následovaly dva soudní procesy. V lednu a únoru 2022 stanula spolu s luteránským biskupem Pohjolou, který zmíněnou brožuru vydal, před soudem první instance; v srpnu a září 2023 proběhlo odvolací stání. Verdikt v obou případech zněl: nevinní. Ačkoli byli dvakrát osvobozeni, státní zástupkyně se odvolala k Nejvyššímu soudu. Termin stání dosud nebyl stanoven.

V neděli 11. srpna 2024 zveřejnil server Public Discourse článek P. Räsänenové nazvaný Tried for a Tweet. V něm shrnuje uplynulých pět let, během nichž je souzená za to, že ve svobodné zemi vyjádřila to, co je součástí její víry založené na učení Bible.

Ve svém příspěvku konstatuje, že atmosféra ve Finsku je vůči křesťanství stále víc nepřátelská: "Ještě před deseti lety bych si nedokázala představit, že budu předvolána před Nejvyšší soud, abych hájila své náboženské přesvědčení."

V článku také popisuje situaci z června 2019, kdy se její šestiletý vnuk ptal, když ve městě Riihimäki, kde žijí, spatřil obří duhovou vlajku: "On Finsko někdo okupuje?" V té době většinová církev ve Finsku, Evangelická luteránská církev, vyjádřila oficiální podporu homosexuální akci známé jako "Helsinki Pride", což mnohé věřící, včetně ji samotné, šokovalo.

Tato církev zaujala postoj, který je v rozporu s jejím vlastním přesvědčením, že Bůh ustanovil manželství jako vztah jednoho muže a jedné ženy. To byl také důvod, proč v onom roce 2019 zveřejnila na svém Twitteru příspěvek, který byl určen vedení Evangelické luteránské církve. Chtěla pouze využít základní právo na svobodu slova a veřejně se zeptat, jak je možné, že představení její církve dali do souladu akci "Helsinki Pride" s biblickým učením.

V závěru svého příspěvku z 11. srpna Räsänenová uvádí, že ačkoli všech šest soudců obou tribunálů neshledalo v jejich textech nic nezákonného, čeká ji další boj za svobodu slova před finským Nejvyšším soudem. Podle ní má tato kauza obrovský význam, protože se týká svobody projevu, zejména ve věcech víry. Její podstatou je otázka, jestli bude lidem dovoleno veřejně sdílet učení Bible. Je přesvědčena, že kriminalizace náboženského vyjádření prostřednictvím legislativy o "nenávisných projevech" představuje pro demokratický systém vážnou hrozbu.

Aktivisté žalují Kanadu kvůli rozšíření zákona o eutanazii na osoby s duševním onemocněním

Kanadská nezisková organizace podala žalobu na federální vládu a požaduje rozšíření programu eutanazie v zemi tak, aby umožňoval sebevraždu s pomocí lékaře pro osoby trpící duševní nemocí. Kanadští biskupové upozorňují, že eutanazie jde proti nedotknutelné důstojnosti lidského života.

Ústavní stížnost, kterou podala organizace Dying With Dignity Canada (DWDC), tvrdí, že kanadská vláda diskriminuje duševně nemocné, protože utrpení duševní chorobou není dostatečným důvodem pro zařazení do programu eutanazie, který se oficiálně nazývá Medical Aid in Dying (MAID).

V případě úspěchu by to znamenalo, že by člověk mohl získat povolení k sebevraždě s pomocí lékaře jen proto, že žije s duševní nemocí a chce ukončit svůj život kvůli utrpení, které mu způsobuje.

Kanadští zákonodárci v červnu 2016 oficiálně legalizovali dobrovolnou eutanazii pro osoby trpící fyzickými nemocemi, chorobami nebo postižením. Ačkoli lidé trpící duševním onemocněním v současné době nemají nárok na lékařsky asistovanou sebevraždu, pokud je jejich stav výhradně duševní nemocí. Vláda má 17. března 2027 rozšířit nárok na eutanazii právě na tyto choroby.

Zařazení „duševní nemocí“ jako jednoho z právních důvodů pro eutanazii v Kanadě bylo kontroverzní. Vláda původně plánovala rozšířit přístup k eutanazii na osoby s duševním onemocněním do roku 2023, ale poté byl tento krok odložen na

rok 2024 a znovu odložen na rok 2027. V parlamentní zprávě se uvádí, že poslední vládní odklad byl způsoben tím, že zdravotní systém země „nebyl připraven“.

V právní výzvě se tvrdí, že vláda odkladem tohoto rozšíření porušuje článek 15 kanadské Listiny práv a svobod, který vyžaduje rovné zacházení podle zákona a zakazuje diskriminaci několika chráněných tříd, včetně osob s duševním postižením.

„Tato žaloba je důležitým krokem k uznání toho, že lidé s duševním onemocněním si zaslouží stejný respekt, přístup k lékařským službám, možnost volby a důstojnost jako všichni ostatní lidé v celé Kanadě,“ uvedla v prohlášení generální ředitelka DWDC Helen Longová.

„Někteří jedinci s duševním onemocněním zažívají trvalé a nesnesitelné utrpení a toto utrpení musí být uznáno stejně zničující jako fyzické utrpení,“ dodala Longová. „Máme postupy, jak určit, zda je osoba schopna činit zásadní životní rozhodnutí: všechny schopné dospělé osoby musí být ve svých rozhodnutích respektovány a jejich volby ctěny.“

Ačkoli se zastánci rozšíření eutanazie na osoby trpící duševní nemocí odvolávají na koncept lidské důstojnosti, katolická církev v Kanadě se proti takovému výkladu lidské důstojnosti důrazně postavila a program eutanazie odsoudila.

V květnu 2023 zaslala Kanadská konference katolických biskupů poselství věřícím, ve kterém uvedla, že eutanazie „podkopává univerzální a nedotknutelnou důstojnost lidského života a škodí budování společností“. Biskupové dále varovali, že rozšíření eutanazie na osoby se zdravotním postižením „je může předurčit k sebevraždě“.

„Roste počet znepokojivých případů, kdy se lidé rozhodují pro MAID kvůli osamělosti, chudobě, sociálnímu tlaku a také nedostatku podpory a přístupu k péči,“ dodali biskupové. „Pacientovi, kterému bylo diagnostikováno nevyléčitelné onemocnění nebo který žije v situaci dlouhodobého utrpení, musí být nabídnuta jakákoli úleva a naděje podporující život.“

Jimmy Akin, vedoucí apologeta organizace Catholic Answers, řekl agentuře CNA, že lidé s duševním onemocněním mají „stejnou základní důstojnost jako všechny ostatní lidské bytosti“ a že „usmrcení pacienta není soucitným řešením“.

„Musíme zmírnit jejich bolest, a to i lékařskými prostředky, a pomoci jim najít smysl života,“ řekl Akin. „Myšlenka zabíjet lidi kvůli jejich duševním problémům je plná potenciálu zneužívání zranitelných, protože mnozí zdravotníci a neosobní agentury budou pacienty tlačit k ukončení jejich života, místo aby hledali skutečná řešení.“

Akin také varoval, že státní úředníci mají ekonomickou motivaci podporovat eutanazii: „Lék na sebevraždu je levnější než pomoc člověku, který se potýká s obtížným problémem, a ekonomické faktory povedou byrokracii k tomu, že bude tlačit trpící lidi ke smrti.“

Někteří Kanadčané, kteří trpí nemocí nebo postižením, uvedli, že je lékaři nabádají k eutanazii, i když si ji nepřejí. V červnu letošního roku uvedl 49letý muž jménem Roger Foley, že mu byla „několikrát“ nabídnuta eutanazie kvůli jeho nemoci, mozečkové ataxii.

„Když jsem řekl, že mám sebevražedné sklony, setkal jsem se s odpovědí: No, nemocnice má program, který vám s tím po-

může, pokud chcete ukončit svůj život," řekl Foley ve videu s Amandou Achtmanovou z projektu Dying to Meet You.

„To před legalizací [MAID] neexistovalo, ale teď to tu je," řekl. „V rámci zbytku mého života už nebude vteřina, kdy bych neměl vzpomínky na to, jak mi [byla nabídnuta sebevražda], jak mě znehodnotili a co všechno jsem.“

Christine Gauthierová, veteránka a paralympionička, řekla v prosinci 2022 kanadské televizní společnosti Canadian Broadcasting Corporation, že jí ministerstvo pro záležitosti veteránů nabídlo eutanazii, když se snažila získat finanční prostředky na rampu pro vozičkáře.

„Tragédií je, že uzdravení a naděje jsou k dispozici a chladná, nelidská politika byrokracie povede k viktimizaci mnoha lidí," řekl Akin pro CNA. „Společnost musí uznat přirozenou důstojnost všech lidských bytostí a držet se pevně etiky života, aby se zabránilo takovému viktimizaci.“

Synoda o synodalitě: Před říjnovým zasedáním v Římě probíhají kontinentální setkání

Po celém světě se biskupové spolu s věřícími ze svých diecézí v Evropě, Asii, Latinské Americe a Africe připravují na druhé zasedání Synody o synodalitě, které se uskuteční 2.–27. října 2024 ve Vatikánu. Celosvětový proces, který pro katolickou církev zahájil papež František, se soustředí na teologický koncept „synodality“ neboli „společného putování“ Božího lidu. Synodalita klade zvláštní důraz na každého pokřtěného a k jeho aktivní účasti na poslání, které Ježíš Kristus svěřil své církvi.

V rámci tohoto celosvětového procesu naslouchání, dialogu a rozlišování se biskupské konference – ve spolupráci s duchovními, řeholníky, řeholnicemi a laiky – postavily do čela kontinentálních setkání, na nichž se bude diskutovat o klíčových teologických a pastoračních úvahách, které byly vzneseny v *Instrumentum laboris*, pracovním dokumentu pro druhé a závěrečné celosvětové zasedání Synody o synodalitě, který byl vydán 9. července 2024.

Evropa - Tento měsíc bude 42 zástupců místních církví z celé Evropy na konferenci v rakouském Linci ve dnech 29.–31. srpna 2024 rozděleno do malých skupin, aby diskutovali o tématech nastíněných ve vatikánském pracovním dokumentu pro druhé zasedání synody.

Třidenního setkání se zúčastní členové Rady evropských biskupských konferencí (CEE), včetně předsedů biskupských konferencí Itálie, Rakouska a Švýcarska, evropské odborníci na teologii a kanonické právo a zástupci Vatikánu.

Na setkání v Linci bude přítomna také pastorační teoložka Klara-Antonia Csiszar, která se loni zúčastnila prvního zasedání Synody o synodalitě. Uvedla, že klíčovou oblastí, na kterou se jednání vedené CEE zaměří, bude rozmanitost na všech úrovních katolické církve. „Přikládali jsme důležitost tomu, jak lze vnímat rozmanitost v Evropě," uvedla Csiszar v rozhovoru pro Kathpress. „Jaké poselství má tato rozmanitost pro církve v Evropě, co to znamená pro naše místní církve a jaký hlas má církve v Evropě v rámci univerzální církve?“

Asie - V Asii se 5.–8. srpna v Bangkoku konal kontinentální seminář Federace asijských biskupských konferencí

(FABC), který poukázal na nutnost jednoty a harmonie pro růst katolické církve v převážně nekřesťanském prostředí. Setkání se zúčastnilo 38 delegátů z místních církví ze 17 zemí.

„Asie se vyznačuje rozmanitostí kultur a náboženství, a pokud se budeme snažit o harmonii, vzájemné uznání a respekt k odlišnostem, můžeme pomoci univerzální církvi lépe pochopit naši snahu kráčet společně napříč rozmanitostí," uvedl kardinál Stephen Chow.

FABC ve spolupráci se svou kanceláří pro sociální komunikaci nedávno spustila webové stránky „Synodalita Asie“, jejichž cílem je zapojit katolické věřící do synodální cesty v Asii.

Latinská Amerika - V Jižní Americe se v kolumbijské Bogotě konal třidenní kongres Biskupské rady Latinské Ameriky a Karibiku (CELAM), kterého se zúčastnilo téměř 2000 osob. Přibližně 200 z nich se seminářů účastnilo osobně a dalších 1 200 se připojilo na online setkání, které se konalo 9.–11. srpna 2024, kde se diskutovalo o tématech jako církevní struktury, role žen a význam misie.

S odkazem na souhrnnou zprávu z prvního zasedání Synody o synodalitě 2023 venezuelský arcibiskup z Caracasu Mons. Raúl Biorci uvedl, že nedostatek návrhů (týkajících se klíčového synodálního tématu misie) ve zprávě je zarážející, a proto vyzval účastníky, aby se hlouběji zamysleli nad vztahem mezi synodalitou a misí, jak jej nastínil Vatikán v *Instrumentum laboris*.

„Redukce misie na misijní pastorační, jak je navrhována v mnoha našich diecézních organizačních schématech, je ne-soustředěná a ochuzující," řekl arcibiskup na kongresu. „Skutečným cílem synodality je misie, k níž jsme povoláni (pověřením Zmrtvýchvstálého), do níž jsme zapojeni (z trinitární dynamiky) a zavázáni (křtem a svátostmi křesťanské iniciace).“

Afrika - Před vydáním *Instrumentum laboris* svolalo Sympozium biskupských konferencí Afriky a Madagaskaru (SECAM) spolu s Africkou synodální iniciativou (ASI) v dubnu dvoudenní setkání do Nairobi v Keni.

Padesát delegátů z místních církví se sešlo, aby společně prozkoumali způsoby a prostředky, jak být „synodální církvi v misii“, a diskutovali o jedinečných zkušenostech a výrazném přínosu afrických národů k evangelizaci kontinentu.

Kardinál Fridolin Ambongo, předseda SECAM a arcibiskup z Kinshasy, uvedl, že setkání uznalo důležitost posílení křesťanské identity v regionu.

Delegáti se shodli na tom, že Afrika musí přijmout praxi malých křesťanských společenství a bohaté filozofické zásady, které zdůrazňují hodnoty rodiny, bratrství a solidarity. „Diskuse zdůraznily potřebu začlenit odlišné kultury a komunitní prvky do širšího poslání naší církve," uvedl Ambongo na tiskovém brífinku po konferenci, která se konala 23.–26. dubna 2024.

Setkání delegátů synody s papežem Františkem 2.–27. října 2024 ve Vatikánu, uzavře fázi rozlišování Synody o synodalitě. Očekává se, že závěry obou celosvětových zasedání v letech 2023 a 2024 – přijaté a schválené papežem – budou poté implementovány ve všech místních církvích s cílem vytvořit naslouchající a více participující katolickou církev na celém světě.

Podle: www.cirkev.cz

Zemřel Zdeněk Pololáník,

světoznámý hudební skladatel, uznávaný varhaník a oblíbený pedagog

Zdeněk Pololáník

(foto Mons. Vojtěch Cikrle, emeritní biskup brněnský)

Dne 12. srpna 2024 zemřel ve věku nedožitých 89 let významný hudební skladatel, varhaník a oblíbený pedagog Zdeněk Pololáník. Rozloučení s ním se konalo v sobotu dne 17. srpna 2024 v 10:30 hodin v chrámu sv. Václava a sv. Jana Křtitele v Ostrovačicích. Pontifikální zádušní mše svatá bude za něj sloužena v sobotu dne 21. září 2024 v 11:00 hodin v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně.

Zdeněk Pololáník se narodil dne 25. října 1935 v Brně. „Hudba se mi líbila od malička. Všiml si toho rodiče, hlavně tatínek, který mi umožnil, abych od pěti let hrál na housle“ vzpomínal Zdeněk Pololáník na své hudební začátky. Později studoval hru na varhany na brněnské konzervatoři u Josefa Černockého (1952–1957), skladbu soukromě u Františka Suchého. Po absolutoriu konzervatoře v roce 1957 pokračoval ve studiu skladby na „Janáčkově akademii múzických umění“ (JAMU) v Brně. Jeho učiteli tam byli Vilém Petrželka a Theodor Schaefer (1957–1961).

Již na začátku studia zaujal své učitele mimořádným skladatelským talentem. Jeho nadání spojovalo bohatou, velkorysou, osobitou hudební invenci s neobyčejně vyspělou a zralou kompoziční technikou a oslnivou instrumentací. Své skladatelské schopnosti zlepšoval samostatným studiem nahrávek, analýzou partitur a zejména také odvážným řešením originálních tvůrčích úkolů, které si sám stanovil. V 60. letech minulého století byl členem avantgardní brněnské skladatelské „Skupiny A“. Tehdy vytvořil jednu z prvních elektronických skladeb v tehdej-

ším Československu. Přitom se nenechal omezovat žádnými konvencemi.

Od roku 1962 se Zdeněk Pololáník věnoval hudební skladbě jako svobodnému povolání. Ve svém uměleckém životě obsáhl snad všechny skladatelské oblasti. Jeho tvorbu můžeme rozdělit do tří velkých skupin. První velký celek tvoří hudba koncertní a hudebně dramatická. Druhým velkým celkem je hudba duchovní. Do třetí velké skupiny můžeme zařadit hudbu k filmům, k činohrám, pro rozhlas a pro televizi.

Zdeněk Pololáník byl autorem více než 700 hudebních děl, z toho přibližně 400 kompozic tvoří hudba k filmům. Za všechny uvedme filmy: „Střepy pro Evu“ – 1978, „Katapult“ – 1983, „Prodloužený čas“ – 1984, „Lev s bílou hřívou“ – 1986. Další velkou skupinu tvoří jeho hudba k televizním hrám, do které patří mj.: „Nikola Šuhaj, loupežník“ – 1977, „Synové a dcery Jakuba skláře“ – 1985, „Gottwald“ – 1986, „Návrat do cizí země“ – 1991. Významná a zajímavá je jeho hudba k rozhlasovým a scénickým hrám („Popelka“ – 1986) a hudba doprovázející balet („Sněhová královna“ – 1978).

Přitažlivá je hudba napsaná Zdeňkem Pololáníkem pro muzikál „Slavnost na Stříbrné hoře“ – 1977. Roku 2013 měla v Moravském divadle v Olomouci premiéru jeho opera „Noc plná světla“. Z duchovní hudby je vhodné připomenout alespoň oratorium „Píseň písní“. Toto oratorium bylo napsáno pro velký sbor, orchestr a sólisty na původní hebrejský text. Velké množství hudebních děl, napsaných Zdeňkem Pololáníkem, je možné vysvětlit skutečností, že je psal z existenčních důvodů. Od roku 1962 neměl žádný jiný zdroj příjmů...

Již v poměrně mladém věku se Zdeněk Pololáník dočkal příznivého přijetí svých skladeb v mnoha zemích světa. Byly provedeny v celé Evropě včetně Velké Británie a SSSR, v USA, v Kanadě, Japonsku, Austrálii, Jihoafrické republice, na Novém Zélandu aj. Jeho skladby byly vysílány v rozhlase, vydávali je domácí i zahraniční vydavatelé na gramofonových deskách i v tištěné podobě.

Ve výčtu interpretů skladeb Zdeňka Pololáníka figuruje celá řada jmen vynikajících dirigentů a sólistů. Zdeněk Pololáník spolupracoval s více než padesáti režiséry a choreografy. Mimořádných a spontánních úspěchů se jeho hudbě dostalo v tehdejším

Sovětském svazu. I když ani na jedné z obou stran nebylo žádné nadšení pro politiku místních komunistů, stal se Zdeněk Pololáník neoficiálním prostředníkem mezi sovětskou a československou hudební avantgardou.

Skladatel Pavel Smutný v dopise Bohumilu Smejkalovi o svém učiteli Zdeňku Pololáníkovi napsal následující slova: „Ačkoliv byl od nástupu normalizace v srpnu roku 1968 až do listopadu roku 1989 oficiálně v nemilosti, neohroženě hájil svou samostatnou a mravně pevnou pozici. Nebál se psát duchovní díla ani v těch nejhorších letech... Nikdy s komunistickým režimem nekolaboval. Svou pevnou křesťanskou vírou a podloženou mravní autoritou byl i v těchto nelehkých dobách oporou pro mnohé kolegy a známé. Jeho pevný, nezištný charakter a nepodbízivost ho před ani po listopadu 1989 nenutily k honbě za kariérou, slávou ani za materiálními výhodami...“

Ve tvorbě Zdeňka Pololáníka se uplatňovala pestrá rozmanitost žánrů, záliba v nevšedních nástrojových seskupeních a v neobvyklých uměleckých koncepcích. Pozoruhodná je vzájemná stylová odlišnost jednotlivých děl Zdeňka Pololáníka. Stylově odlišná díla Zdeňka Pololáníka mají i tak charakteristické znaky individuálního skladatelova projevu. Skladatel se distancoval od dobového hyperkonstruktivismu, od samoúčelného drastického zvuku, chronického tlnutí k depresivním náladám a od jiných módních nectností. Příčinou obliby hudebních skladeb Zdeňka Pololáníka je jeho hudební poselství jasu a naděje.

Se svojí manželkou Jarmilou, rozenou Linkovou, žil Zdeněk Pololáník dlouhá léta v městysu Ostrovačice. Tedy nedaleko od města Brna a v těsném sousedství dějiště Mrštíkovy „Pohádky máje“. V Ostrovačicích působil jako ředitel kůru a varhaník. V letech 1990–1994 byl varhaníkem brněnské katedrály sv. Petra a Pavla. Pedagogickou práci Zdeňka Pololáníka tvořily od jeho studentských let soukromé lekce a konzultace. V letech 1990–1995 pak vyučoval na brněnské JAMU obory „Duchovní hudba“ a „Scénická a filmová hudba“. Na JAMU začátkem 90. let minulého století založil první „Kabinet duchovní hudby“ v České a Slovenské Federativní Republice.

Za svou uměleckou práci byl Zdeněk Pololáník v soutěžích liturgické hudby odměněn několika cenami. Bylo mu uděleno čest-

ně občanství městyso Ostrovačice (1998). Dále pak byl na velehradských oslavách svátku sv. Cyrila a Metoděje oceněn „Řádem sv. Cyrila a Metoděje České biskupské konference“ (2001). Ve městě Brně mu byla udělena „Cena Jihomoravského kraje“ (2005). V roce 2007 mu sídelní biskup brněnský Vojtěch Cikrle udělil „Medaili sv. Petra a Pavla“.

V roce 2005, u příležitosti skladatelových 70. narozenin, byl po něm pojmenován „Me-

zinárodní varhanní festival Zdeňka Pololánika“. „Bylo potěšující, že si mně všiml. Důležitá však je také skutečnost, že se ředitel festivalu František Preisler věnuje vydávání soudobé duchovní hudby“ řekl tehdy Zdeněk Pololánik. Další hudební festival spojený s jeho jménem, nazvaný „Hudební jaro Zdeňka Pololánika“, je každoročně pořádán ve městě Tišnově (od roku 2009).

Skladby Zdeňka Pololánika se stále hrají nejen ve 25 zemích Evropy, a také v Japon-

sku, ve Spojených státech amerických, v Rusku, na Novém Zélandu aj. Potěšující je skutečnost, že Zdeněk Pololánik má pokračovatele hudební tradice ve své rodině. Jeho dcera Jana Pololániková-Kubová je varhanicí, syn Petr Pololánik je dirigentem, aranžérem a skladatelem.

*Z dostupné literatury připravil
Jiří Kachlík, Brno, Česká republika*

Moje osobní vzpomínka na mistra Zdeňka Pololánika

Mnoho let byla pro mě osobnost mistra Pololánika pouze pojmem jako autora především duchovních písní, mešního ordinária a řady žalmů. Osobně jsem se s ním seznámil v Tišnově v Porta coeli, kam ho tehdejší děkan Mons. Josef Šnidar pozval na moji jubilejní mši sv. při oslavě 25. výročí kněžského svěcení a mé primice ve zdejší bazilice. Od této chvíle jsme se s panem Pololánikem stali dobrými přáteli.

Celá léta posílám Pololánikovým náš časopis Hlasy Národa a po pravdě řečeno Zdeněk Pololánik byl pro mě spolehlivou zpětnou vazbou. Děkoval za každé jednotlivé číslo dlouhým e-mailem. Reagoval na řadu článků, vždy nakonec prosil o požehnání pro sebe i celou jejich rodinu. Z druhé strany mi posílal vždy hudební novinky, které zkomponoval, sbory, písně, žalmy a živé audio či video nahrávky těchto děl.

Naši krajané v Americe měli možnost poslouchat Pololánikovu hudbu v překrásných pořadech divadla jednoho herce, které po mnoho sezon prezentoval v Chicagu nezapomenutelný brněnský herec Miroslav Gabriel Částecký, pro něhož mistr Pololánik k mnohým hrám složil a často i osobně nahrál hudbu. Nezapomenutelnou byla meditace na Janovo evangelium – Bůh je láska.

S mistrem Pololánikem jsem prožíval i zrod jeho opery „Noc plná světla“, ke které na námět Paula Claudela napsal libreto olomoucký světicí biskup Josef Hrdlička. A nebylo vůbec snadné i v době svobody toto dílo s hlubokým křesťanským nábojem, jak říká i podtitul opery: „Příběh o naději, lásce a síle oběti i o velkém zázraku, který se stal o jedné Vánoční noci“, realizovat na divadelní scéně. Záznam premiéry z olomouckého divadla jsme v Chicagu díky obětavé spolupráci pana Radka Thora opatřili pro lepší srozumitelnost posluchačům českými titulky a s velikými ovacemi publika byla videoprojekce přijata v sále naší misie. Pan Pololánik měl též velkou radost, když byla opera uvedena i na světově známém festivalu „Smetanova Litomyšl“.

Pan Pololánik si někdy naříkal, že se příliš v kostelích nehraje jeho mešní ordinárium, že jiná jsou populárnější. Utěšoval jsem ho, ať z toho není smutný, že naopak jeho kancionálové písně se zcela jistě budou zpívat i desítky let po jeho smrti. Asi tou nejznámější je „Vyvolil si apoštoly“.

Zdeněk Pololánik byl šťastný, že mohl v posledních letech života realizovat velký liturgický projekt a zhudebnit všechny responzoriální žalmy po čteních při mši svaté pro všechny neděle i všední dny církevního roku. Celé dílo pak korunovala sbírka antifon ke svatému přijímání, která byla vydána v loňském roce v Musica sacra v Brně, a kterou mi skladatel s velikou radostí zaslal jako svůj poslední dar.

Při návštěvách rodné vlasti jsem skoro každé navštívil manžele Pololánikovy v jejich prostém domku v Ostrovačicích. Naposledy to bylo v květnu před rokem, kdy jsem slavil již 40. výročí kněžství. Mistr Pololánik již nebyl schopen se zúčastnit jubilejní mše svaté opět v Porta coeli v Tišnově. Druhý den jsem pro něj i jeho paní sloužil soukromou mši svatou u nich doma. Mistr sám ji doprovázel na klavír a zpívali jsme jeho Velikonoční píseň „Aleluja, církev zpívá“ na slova jeho „dvorního“ textaře biskupa Josefa Hrdličky. To bylo naposledy, co jsme se osobně setkali.

V posledním roce e-maily Zdeňka Pololánika postupně vystřídaly e-maily od jeho milé a obětavé paní. Poslední v pondělí 12. srpna ráno s krátkým sdělením: „Dnes došly Hlasy národa, za které srdečně děkujeme. Stejně tak za všechny modlitby a Vaše požehnání, kterých si vážíme. Náš pan farář je tu téměř denně. Neuprosně se blíží Zdeňkův

Zdeněk Pololánik komponující u svého klavíru

konec. Jdu za ním. Promiňte, že jsem tak stručná...“ Den na to jsem obdržel e-mail: „Vážený a drahý Monsignore, sděluji Vám smutnou zprávu, že nás opustil milovaný Zdeněk včera v 18.37 hod...“

Děkujeme Bohu za požehnaný a plodný život mistra Zdeňka Pololánika. Kéž mu dá Pán Ježíš krásnou odměnu za jeho upřímnou víru, za všechny oběti, které musel pro víru přinášet, za jeho práci i za jeho lásku ke své rodině i ostatním lidem. Kéž mu dá Pán účast na liturgii nebeské a tak jako po celý život pěl chválu Boží a komponoval hudbu k jeho větší cti a slávě má nyní podíl na hudbě nebeské se všemi kůry andělských sborů.

V pátek 16. srpna jsme v naší misii v Chicagu obětovali zádušní mši svatou za mistra Pololánika. Zpívali jsme další z jeho písní: „Všichni jsme děti, děti Boží...“ Kéž se jednou sejdem v náručí nebeského Otce.

Manželce Jarmile a synu Petrovi a dceři Janě s rodinami vyslovujeme upřímnou soustrast. Kéž Vás v této době rozloučení posiluje dobrotivý Bůh.

*Mons. Dušan Hladík
a krajané z České misie v Chicagu*

Česká výprava v africkém sirotčinci

Sirotčinec Karibu Nyumbani se nachází v africké Tanzanii a je dílem tří žen: Ludmily z České Republiky, Fiony z Velké Británie a Ester z Tanzanie. Tyto tři „Mamas“ vybudovaly společnými silami sirotčinec, vedle kterého později v roce 2018 vyrostla i škola Welcome Home School. V srpnu se do sirotčince vypravilo několik dobrovolnic z Česka, aby místním dětem pomáhaly.

„Do sirotčince jsem se dostala poprvé před pěti lety. Toužila jsem pomáhat a dělat něco smysluplného. Teď, když jsem jela podruhé, vedla mě touha opět navštívit své africké přátele a dát jim kus sebe, svého času a sdílet s nimi Boží přítomnost.“ Říká Sarah Haváčová, 33letá herečka, která se nyní věnuje popularizaci sirotčince a jeho aktivit na sociálních sítích.

„Já se do Tanzanie podívala poprvé před více než 6 lety a od té doby mám část svého srdce tam,“ přiznává sestra Fidelis, řeholnice z Kongregace Školských sester de Notre Dame, která působí jako učitelka němčiny a dějepisu na Biskupském gymnáziu v Českých Budějovicích. „S dětmi navázete vztah velmi rychle, jakmile poznají, že je máte rádi. Jsou o dost odolnější a samostatnější než většina českých dětí v jejich věku, umí se radovat z mála a žít naplno. V tomhle vás Afrika prostě nabíjí energií: přestanete chvátat, naučíte se všimnout si lidí okolo a mnohem víc a radostněji komunikovat. A také je inspirující vidět víru zdejších lidí a to, jak ji propojují s každodenním životem. Tohle jsme u nás bohužel dost ztratili...“, doplňuje.

Dalším členem výpravy byla 27letá Katka Machulová, která pracuje jako učitelka na základní škole a gymnáziu v Praze. „Můj první zážitek z Tanzanie byla cesta z letiště. Projížděli jsme Dar es Salaam, asi největší město Tanzanie a bylo velmi brzy ráno. Ale i tak bylo všude plno různých vozidel – aut, různě velkých autobusů, motorek a dodávek. Všichni troubili a různě se předjížděli. Pokračovali jsme dále, to se situace uklidňovala a silnice postupně horšily. Poslední část cesty byla jen prашná silnice s hlubokými výmoly. Když jsme přijeli do Karibu Nyumbani, okamžitě se nám dostalo vřelého přivítání od Ludmily, jedné ze zakladatelek, a dětí, které šly zrovna do školy. Ty starší si dokonce pamatovaly Fidelis z její minulé návštěvy. Musím říct, že jméno Karibu Nyumbani (přeloženo Vítejte doma!) opravdu sedí, to místo se nám velmi rychle stalo domovem,“ popisuje Katka svůj první dojem z Tanzanie.

Na otázku, jak probíhal jejich běžný den v sirotčinci Sarah odpovídá: „Mou hlavní činností bylo každý den nacvičit s dětmi dramatizaci evangelia. V Karibu Nyumbani totiž děti každý den při večerní modlitbě čtou evangelium z následujícího dne. A když jsem tam byla, každý den jsem ho s nimi nacvičila jako takovou scénku, aby si to dovedly lépe představit, aby to mohly prožít. Když jsem se byla podívat ve škole Welcome Home School, která byla založená stejnými lidmi jako sirotčinec, tak jsem zjistila, že potřebují vybavit školní knihovnu. V tuhle chvíli je tam jen úplně prázdná místnost. A tak mě napadlo založit sbírku na Doniu, část dne jsem tedy také věnovala přípravě materiálů pro sbírku a její propagaci.“

Dobrovolnice se shodují, že děti v sirotčinci nejvíce potřebují lásku, péči a pozornost, kterých se jim naštěstí dostává od místních pracovníků.

„Ale mnozí z nich, konkrétně teď tři – Devota, Emanuel John a Sabina, jdou na střední školu a potřebují někoho, kdo by jim mohl dlouhodobě přispívat na školné (ročně asi 500 liber). Takže pokud by někdo chtěl přispět a adoptovat si tyto děti na dálku, bu-

dou moc vděčné. Sabina s Devotou jsou skvělé ve sportu, takže se bude hledat sportovní střední škola. Emanuel John by chtěl jít do semináře, takže kdyby chtěl někdo podpořit studenta v semináři, tak může podpořit jeho,“ vysvětluje Sarah.

„Ještě bych k tomu dodala,“ připojuje Katka, „že jsme v Africe viděli obří tržnice s hromadami čínského zboží té nejhorší kvality, města spojující pár luxusních budov pro bohaté s plechovými chatrčemi pro zbytek apod. Mnoho zvyků a věcí importovaných z Evropy a Ameriky nepůsobilo vůbec dobře. Naopak Karibu Nyumbani mi přišlo jako příklad velmi smysluplné intervence Evropy. Děti tam zůstávají Tanzánci, není snaha z nich udělat evropské děti. Jen mají lepší možnost využít svůj potenciál a rozvíjet se. A to i přes těžký start do života, který mají všichni za sebou – přece jen je to sirotčinec. Po všem, co jsem tam viděla, mi dává smysl podporovat právě takové projekty, protože vím, že všechny prostředky budou dobře využity.“

Fidelis, která strávila ze zmíněných dobrovolnic v sirotčinci nejdelší, si budoucnost tamních dětí představuje velmi pozitivně.

„Karibu Nyumbani se od většiny ostatních tanzanských sirotčinců liší tím, že podporuje děti až do té doby, než dostudují a osamostatní se. Zázemí domova je na místní poměry nadstandardní, děti jsou materiálně zabezpečené a vedené ke křesťanské víře, studiu i manuální práci, od malička slyší kromě svahilštiny i angličtinu od rodilé mluvčí a jsou zvyklé komunikovat oběma jazyky (byť svahilština zůstává jejich mateřštinou), pokud je to možné, chodí do kvalitnějších škol a kromě maminek, tet a strýců se v sirotčinci různě střídají evropští dobrovolníci, od nichž získávají další podněty a širší rozhled. Karibu Nyumbani funguje jako velká rodina, a přestože si děti nesou různá traumata a odmítnutí z raného dětství, zde najdou přijetí a domov. Věřím, že mají velký potenciál se postavit do života a najít práci podle svého nadání. Zatím se ještě žádné z dětí nedostalo tak daleko, šest nejstarších je v tuto chvíli na internátních středních školách a na prázdniny se rády vrací domů. Dvě z nich by rády studovaly medicínu a moc jim držím palce, aby měly dost vůle i podporovatelů, aby se jim podařilo jejich sen naplnit...“

Odkaz pro případnou finanční podporu najdete na:

<https://donio.cz/knihovna-pro-welcome-home-school>.

Podle www.cirkev.cz

Ústředna Moravských Spolků Vás srdečně zve na
Jubilejní 85. Moravský den

21. a 22. září 2024

Litevské Světové Centrum

14911 127th St., Lemont, IL 60439

K tanci a poslechu hraje oba dny

Dechová hudba Dolněmčanka z Moravy

V sobotu 21. září 2024

7.00 večer - Taneční zábava a uvítací tanec s Janou Vox

V neděli 22. září 2024

10.30 dopoledne - Mše svatá

Vstup \$ 15,- studenti zdarma

2.00 odpoledne - Kulturní program

Přehlídka krojů, zpěvy a tance v duchu národních tradic.

Potom následuje taneční zábava

Vstup \$ 15,- studenti zdarma

CZECH CATHOLIC UNION

Česká Katolická Jednota

Fraternal Life Insurance
Since 1879

Insurance & Annuity Products

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127
(216) 341-0444
www.czechccu.org

Tatraship

Medzinárodná preprava

S našou neobmedzenou prepravnou kapacitou
ponúkame všetky druhy námornej nákladnej
dopravy a súvisiace služby.

Zasielaní malých balíkov letecky a loďou.
Objemné náklady, kontajnery na sťahovanie.
Preprava motorových vozidiel a ďalšie služby.

Adresa:

7250 W 90th Street, Bridgeview, IL 60455

Telefon: 708 576 8834

Email: info@tatraship.com

Viac informácií na: www.tatraship.com

www.DrSimkovic.com

Northwest Dental Center
Doctor of Dental Surgery
Oleg M. Simkovic

Implant Surgery, General Dentistry,
& Oral Care

Mluvíme česky a slovensky - 33 let praxe

740 Northwest Highway
Fox River Grove, IL 60021
Ph (847) 639-9300 Nwdental@att.net

ČESKÁ MISIE V CHICAGU

srdečne ďakuje všetkým, ktorí pomohli
v mesiaci červenci v našom
kostele v Brookfieldu s organizáciou

RUMMAGE SALE

Vzdávame uprímne Pán Bůh zaplatí všetkým,
kto darovali vhodné veci pro túto akciu a
ženám, ktoré pripravili pečivo. Zvlášť
ďakujeme tým, ktorí pomáhali s chystaním,
prodejom a tak tiež s následným úklidom.

Výtěžek byl

\$ 5092,-

a bude věnován
na potřeby naší misie

Za Českou misii
Mons. Dušan Hladík

Advokátní kancelář H&P Laws s.r.o.

*Zajišťujeme právní a realitní služby
na území České republiky*

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85,
18600 Praha - Karlín

Tel. +420 221 719 041
Fax. +420 221 719 059
Mob. +420 602 205 400
jhorky@ak-hp.cz
www.ak-hp.cz

Vděčná vzpomínka

**29. září 2024 tomu bude devět let, co odešel k věčnému Veleknězi
do svatyně nebeské náš milovaný duchovní otec**

Fr. Odilo Crkva, OSB

Křestním jménem František Crkva se narodil 23. února 1926 v malé vesnici Brtnice u Jihlavy na pomezí Čech a Moravy. Pocházel z chudobné rodiny. Pod patronátem benediktinů mohl vystudovat gymnázium. V roce 1945 vstoupil do benediktinského řádu v klášteře v Emauzích v Praze.

Zde složil řeholní sliby 11. července 1947 a přijal řeholní jméno Odilo.
V Římě absolvoval studia teologie a gregoriánského zpěvu a kompozice.
Zde byl také vysvěcen 26. července 1953 na kněze. Kvůli vládnoucímu
komunistickému režimu se nemohl vrátit do vlasti a působil jako kněz v Itálii.
V roce 1959 opat Ambrož Ondrák pozval Otce Odila do benediktinského
kláštera sv. Prokopa v Lisle u Chicaga v USA. Zde strávil zbytek života.
Působil jako profesor na místní benediktinské univerzitě.

Protože ovládal několik cizích jazyků, dělal těž opatského korespondenta. V klášteře konal dlouhá léta službu varhaníka. Byl vyhledávaným zpovědníkem, pro krajany z okolí sloužil každý měsíc české mše svaté.

Obětavě vypomáhal ve naší České misií v Chicagu.
Na věčnost byl povolán ve věku nedožitých 90. let 29. září 2015.
Slavné vzkříšení očekává na klášterním hřbitově v Lisle.

**Vzpomínkovou mši svatou za něho budeme obětovat
v České misii v Brookfieldu ve středu 18.září v 10 hodin dopoledne
Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenete v modlitbě
Mons. Dušan Hladík a krajané z České misie**

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken
Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home
10501 West Cermak Road
Westchester, Illinois 60154
Other Funeral Home locations
available upon request

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

Uprímná vzpomínka

30. září 2024 uplyne dvacet čtyři let od chvíle, kdy byl
Pánem života a smrti povolán na věčnost náš milovaný
manžel, tatínek, strýc a přítel, pan

Julius Maňkoš

Narodil se 12. srpna 1933 v Kápušanech u Prešova na Slovensku a pocházel z pěti dětí. Hluboce věřící rodiče mu vstúpili do srdce víru v Boha a lásku k lidem, které jej provázely po celý život. Po okupaci Československa Sovětskou armádou v roce 1968 odešel se svou rodinou za svobodou do USA. Zde prošel mnoha zaměstnáními a jako starostlivý otec se pečlivě staral o svou manželku a tři syny. Mimo to byl aktivní v mnoha krajaňských organizacích. Celý život byl poznamenán hlubokou vírou v Boha a vroucí láskou k Panně Marii. V naší krajaňské komunitě v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru po dlouhá léta konal službu lektora a kostelníka. Jeho tělo nyní odpočívá v milované rodné zemi na Slovensku v Prešově.

Mše svatá za spásu jeho duše bude obětována v sobotu 12.října 2024 v 6.30 večer v kostele České misie v Brookfieldu.

Děkujeme všem, kdo si na našeho milovaného manžela, tatínka a strýčka spolu s námi vzpomenou v modlitbě

Mária Maňkošová, manželka

Ján, Juraj a Nik, synové

a ostatní příbuzní v USA a na Slovensku

Vděčná vzpomínka

26. září 2024 tomu budou tři roky, co byl Pánem života a smrti povolán z pozemského putování do vlasti věčné náš bratr v Kristu

Karel Chrobák

Zakladatel Chicagského Velehradu a České misie,
naš dlouholetý lektor a sakristán a
učitel v České škole kardinála Berana,
tajemník České misie a redaktor Hlasů národa,
vyznamenaný biskupem Mons. Petrem Esterkou
Medailí za službu církvi, vlasti a národu

Slavné vzkříšení očekává na hřbitově
Panny Marie Královny nebe v Hillside, IL.

Mši svatou za spásu jeho duše budeme obětovat
v kostele České misie v Brookfieldu,
kam každodenně chodíval a konal službu u oltáře,
v sobotu 21. září 2024 v 6.30 večer.

**Kéž ve svatyni nebeské prožívá
s Pannou Marií, kterou miloval,
se svatým Josefem a všemi svatými
blažené patření na Boží slávu.**

*Děkujeme všem,
kdo si na něho vzpomenete v modlitbě.*

**Mons. Dušan Hladík
Darina Arvajovičova
a přátelé z České misie**

Vroucí vzpomínka

*Letos tomu bude rok, kdy nás opustil
milovaný manžel, tatínek a dědeček pan*

Josef Buček

Narodil se v Sudoměřicích na Moravě 14. září 1926.

Vyučil se strojním zámečnickem a během života
pracoval též jako nástrojář a frézař.

Jeho velkou životní vášní bylo
fotografování a létání na plachtáčích.

Po komunistickém puči v roce 1948 utekl
se dvěma kamarády do Rakouska.

Dostal se do Kanady, kde pobýval a pracoval 9 let.

Potom odešel do USA do Chicaga a zde se oženil
s Libuší Šámalovou, rodačkou z Prahy. S ní měl syny
Pavla a Ondřeje a později se dočkal pěti vnoučat.

Po celý život pracoval ve svém technickém oboru
a také pomáhal své ženě v její cestovní kanceláři.

Rád pobýval a pracoval i na jejich chatě v Michiganu.

Byl aktivní v mnoha českých spolcích i českých
farnostech. Po celý život byl věrným katolíkem, který
se pravidelně účastnil bohoslužeb a přistupoval ke
svátostem. Za obětavou práci v České misii manžely

Bučkovy vyznamenal biskup Mons. Petr Esterka
medailí Za službu církvi, vlasti a národu.

Odešel na věčnost posílen svátostmi umírajících
v přítomnosti manželky a obou synů v nemocnici
v La Grange 22. září 2023 v požehnaném věku 97 let.

*Děkujeme všem,
kdo si na něho vzpomenete
v modlitbě spolu s námi.*

**Libuše Bučková, manželka
a synové Pavel a Ondřej s rodinami**

Úmrtní oznámení

*Všem přátelům a známým oznamujeme,
že byl Všemohoucím Bohem povolán na věčnost ve věku 86 let
naš milovaný manžel, tatínek a dědeček pan*

Zdenek Nerada

Narodil se 8. května 1938 na Myjavě na Slovensku.

Od mládí měl vztah k výtvarnému umění.

Absolvoval výtvarnou školu textilní v Ústí nad Orlicí a výtvarnou školu v Brně.

Posléze pracoval v propagačním oddělení Kras Brno.

V roce 1967 se oženil v Brně s manželkou Helenou.

Po invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa emigrovali v listopadu 1968 do USA, kde již deset roků žil jeho otec. V Chicagu se manželům Neradovým narodili dva synové Dennis a Victor.

Zdenek začínal u Western Electric v Ciceru, potom pracoval jako údržbář v továrně na traktory, posléze pro různé grafické firmy v Maywood, Burr Ridge a Willowbrook.

V Americe též absolvoval externí výtvarnou školu ve Washingtonu, DC.

Pracoval na restaurování uměleckých děl pro galerie v Chicagu, měl mnoho úspěchů v grafických soutěžích po celé Americe a účastnil se řady výstav. Jeho doménou byly grafické listy vytvářené technikou leptu na měděných deskách, kde ztvárňoval portréty osobností, žánrové náměty a městská zátíší. Oblíbené byly též jeho karikatury, kterých pro přátele a známé nakreslil stovky. Jeho obrazy byly malovány v duchu surrealismu a některá díla byla přirovnávána k tvorbě světoznámého Salvadora Dalího. Náměty byly jak figurální, tak obrazy zvířat, krajin a měst.

Jeho díla byla též s náboženskou tematikou. Pro české spolky maloval plakáty a dekorace pro koncerty, zábavy a divadla. Dlouhá léta byl také funkcionářem českého fotbalového klubu Sparta ABA Chicago a připravoval jejich pamětní knížky.

Byl praktikujícím katolíkem, členem České misie a obětavým pomocníkem. Pro náš český kostel namaloval několik obrazů světců a na Velehradě v Ciceru ztvárnil v zasedací místnosti obrazy všech katedrál v České republice.

Více než třicet roků neúnavně pečoval o svou manželku upoutanou na lůžko s roztroušenou sklerozou.

Odešel na věčnost po trpělivém boji s rakovinou opakovaně posilován svátostmi nemocných

13. srpna 2024 ve svém domě v Berwynu, IL.

Rozloučili jsme se s ním při mši svaté v kostele České misie v Brookfieldu, IL. v pátek 23. srpna večer.

Urna se jeho popelem byla druhý den uložena na hřbitově Pine Grove Cemetery v New Buffalo, Michigan, kde rodina měla léta chatu.

Děkujeme všem, kdo jste se s ním přišli naposledy rozloučit a pomodlit se s námi za spásu jeho duše.

Helena Neradová, manželka

Dennis Nerada, syn s rodinou

Victor Nerada, syn s rodinou

Před 114 lety se narodila svatá Terezie z Kalkaty

„Podle krve jsem Albánka. Podle občanství jsem Indka. Vírou jsem katolická řeholnice. Povoláním patřím světu. Pokud jde o mé srdce, patřím zcela Srdci Ježíšovu,“ říkala svatá Terezie z Kalkaty. Agnes Gonxha Bojaxhia, později známá jako Matka Tereza z Kalkaty, se narodila 26. srpna 1910 ve Skopje (dnešní Makedonie). Jejimi rodiči byli Nikola a Drane Bojaxhia. V pěti a půl letech přistoupila k prvnímu svatému přijímání a v roce 1916 přijala biřmování. Od útlého věku procházela hlubokou náboženskou formací ve farnosti Nejsvětějšího Srdce Páně, kterou spravovali jezuité.

Její otec zemřel, když jí bylo osm let. Tato ztráta přinesla její rodině finanční potíže. V osmnácti letech vstoupila v Irsku do Institutu blahoslavené Panny Marie, známého jako loretánské sestry. Tam přijala jméno sestra Marie Terezie na počest svaté Terezie z Lisieux.

Do Indie přijela 6. ledna 1929. V květnu 1931 složila první sliby a byla poslána do loretánské komunity Entally v Kalkatě jako učitelka na dívčí škole svaté Marie. Dne 24. května 1937 se stala „Ježíšovou manželkou na věčné časy“, když složila poslední sliby. Od té doby se jí říkalo Matka Tereza. Učitelkou zůstala 20 let a stala se dokonce ředitelkou školy svaté Marie. Během této doby se vyznačovala hlubokou zbožností, láskou k řeholním sestrám a ke svým

žákům. Byla také skvělou administrátorkou a pracovitou osobností.

10. září 1946, během cesty do Dárdžilingu na každoroční rekolekce, Matka Tereza obdržela to, co nazývala „inspirací“ nebo „voláním v povolání“. Toho dne její srdce zachvátila žízeň po lásce a duších. V následujících týdnech jí sám Ježíš prostřednictvím vnitřních promluv a vizí zjevil svou touhu najít „oběti lásky“, které by „vyzařovaly jeho lásku do duší“. „Pojďte a buďte mým světlem. Nemohu jít sám,“ řekl jí.

V reakci na tuto výzvu si 17. srpna 1948 poprvé oblékla bílý šat s modrým lemováním a opustila loretánský klášter, aby vstoupila do světa nejchudších z chudých. Cestovala po nejchudších čtvrtích, navštěvovala rodiny, omývala dětem rány a pomáhala lidem na okraji společnosti. Každý den přijímala eucharistii a z domu odcházela s růžencem v ruce. O několik měsíců později se k ní připojili někteří z jejich bývalých žáků.

Kristus ji požádal, aby založila řeholní kongregaci, z níž se později staly Misionářky lásky, zasvěcené službě nejchudším z chudých. V roce 1950 byla Kongregace Misionářek lásky oficiálně založena. Později poslala své sestry do dalších částí Indie a otevřela další domy ve Venezuele, Římě, Tanzanii a dokonce téměř ve všech zemích, které byly tehdy součástí Sovětského svazu.

Pozorně se věnovala svému nesmírnému dílu. Málo odpočívala, téměř nejedla, celé hodiny se modlila a starala se o chudé. V roce 1979 jí byla udělena Nobelova cena za mír. Od té doby média pozorně sledovala její dílo, které svědčilo o radosti z lásky a o velikosti a důstojnosti každé lidské osoby. Až do konce svého života a navzdory zdravotním problémům Matka Tereza pokračovala ve službě chudým.

Po posledním setkání se svatým Janem Pavlem II. se vrátila do Kalkaty a 5. září 1997 odešla do Otcova domu. Během beatifikační mše 19. října 2003 o ní svatý Jan Pavel II. řekl:

„Uctívejme tuto malou ženu zamilovanou do Boha, pokornou hlasatelku evangelia. Uctěme v ní jednu z nejvýznamnějších osobností naší doby. Přijmeme její poselství a následujeme její příklad“.

Kanonizována byla 4. září 2016 papežem Františkem.

Podle: www.cirkev.cz

Bývalý hráč Manchesteru United skončil s fotbalem a oblékl kněžské roucho

Philip Mulryne, bývalý hráč Manchesteru United, byl v roce 2017 vysvěcen na kněze a složil slib chudoby.

Mulryne, který svou kariéru zahájil na Old Trafford poté, co prošel klubovou akademií, se v Premier League objevil pouze jednou, než v roce 1999 přestoupil za 500 000 liber do Norwiche. V roce 2005 odešel do Cardiffu a svou fotbalovou kariéru ukončil v roce 2008.

Zatímco mnoho bývalých hráčů se věnuje trenérské nebo televizní práci, Mulryne se rozhodl opustit svůj život plný slávy a peněz a věnovat se duchovnu.

V 31 letech se začal připravovat na katolické kněžství poté, co ho fotbal přestal naplňovat. Mulryne, který v nejlepších letech vydělával přes 500 000 liber za sezonu, neměl radost z toho, kam se jeho kariéra ubírá - a tak se rozhodl pro změnu.

Ke svému přechodu ke kněžství se vyjádřil takto: "Je těžké určit konkrétní okamžik. Řekl bych, že to začalo v posledním roce mého působení v Norwichi. V té době jsem o tom nepřemýšlel, ale začal jsem být nespokojený s celým svým dosavadním životním stylem. Jako fotbalisté máme nádherný život a já jsem byl velmi privilegiovaný, ale se všemi těmi věcmi okolo jsem zjistil, že s tím nakonec přišla i jakási prázdnota. Docela mě to šokovalo - proč nejsem šťastný, když mám všechno, co mladí muži chtějí?"

Nastartovalo mě to na cestu k opětovnému zkoumání mé víry, víry, kterou jsem měl jako mladý muž. Rozhodl jsem se vrátit na rok domů a během toho roku se opravdu všechno obrátilo vzhůru nohama.

Nějakou dobu jsem pracoval jako dobrovolník v útulku pro bezdomovce. Začal jsem znovu chodit na mši svatou a začal jsem se znovu pravidelně modlit. Prostě jsem v tom našel opravdový pocit naplnění. Fotbal měl obrovské vzestupy a pády a tady bylo něco, co mi dávalo stálý pocit spokojenosti."

Šestačtyřicetiletý Mulryne vystupuje pod titulem reverend otec Philip Mulryne od roku 2017, kdy byl vysvěcen na kněze dominikánského řádu, a v současné době dohlíží na kongregaci v kostele panny Marie v Corku.

Mulryne prozradil, že poté, co před více než deseti lety skončil s hraním, svého rozhodnutí nelituje.

Dodal: "Moje povolání ke kněžství a řeholnímu životu přišlo později v průběhu toho roku - cítil jsem silnou touhu po tomto způsobu života a zůstal jsem u toho několik měsíců a pak jsem sebral odvalu a prozkoumal to volání. Rozhodl jsem se pro život s Pánem a nelituji toho ani nyní, po těch osmi letech."

Mulryne si během své kariéry užil slušnou dávku uctívání ze strany fanoušků, ale ne vždy to probíhalo úplně hladce. V roce 2005 byl jednou potupně poslán domů z týmu Severního Irska poté, co porušil zákaz vycházení a šel se opít se svým spoluhráčem Jeffem Whiteym.

Peter Crouch, který hrál po Mulrynově boku v Norwichi, se domnívá, že možná sehrál určitou roli v Mulrynově rozhodnutí pro své nynější povolání.

Ve své knize *How to Be an Ex-Footballer* (Jak být bývalým fotbalistou) útočník Liverpoolu uvedl: "Možná - a to je možnost, kterou nerad připouštím - ho právě posílání se mnou přesvědčilo, že potřebuje v životě nový směr."

Paul McVeigh, který hrál spolu s Mulrynem v Norwichi, uvedl, že svého přítele navštívil v době jeho formace v Římě a byl ohromen, když se dozvěděl, že se jeho bývalý kolega chystá vyměnit dres za kněžské roucho.

Podle: www.cirkev.cz

Chtěla jsem se jen zavrtat do své nory a umřít

Na začátku léčby rakoviny

jsem si koupila křiklavě růžové lodičky

Má oblíbená barva je zelená – barva naděje. A to i přes to, že jsem napsala knížku s názvem: „Můj růžový život“ a na její obálce jsou růžové lodičky. Důvod je jednoduchý: protože růžovými lodičkami začal můj nový život. Ten starý skončil na podzim 2007 stanovením první diagnózy rakoviny. Pak se nemoc téměř na pět let zastavila, než v létě 2012 propukla nanovo. Během čtyř týdnů jsem prodělala dvě operace, protože se objevily další metastázy v játrech.

Křiklavě růžové lodičky jsem si koupila na začátku terapie, která poté následovala. Musela jsem je mít, abych s nimi mohla ujít tak dlouhou a náročnou cestu. Chemoterapie nezabrala a mé šance na přežití se víceméně rovnaly nule. Nakonec jsem se rozhodla zkusit prozatím málo vyzkoušený lék a nedělat nic jiného než doufat, věřit a prostě žít přítomný den.

Boží e-mailovou adresu neznám, tak jsem mu psala dopisy

Krátce nato jsem napsala odborný článek do časopisu o ošetrovatelství, v němž jsem popsala své zkušenosti pacientky v nemocnici – já, která jsem téměř třicet let pracovala nejprve jako sestra na jednotce intenzivní péče a poté ve vedení nemocnice.

Abych si uspořádala své pocity a také proto, že víra mi vždy byla oporou, hodně jsem tehdy mluvila s Bohem – formou dopisů. Psaní se pro mě stalo terapií, rozptýlením, reflexí i možností, jak najít samu sebe a své nové poslání. A psát se dalo i na pohovce a vleže, když mi nebylo dobře.

Po celou tu dobu kráčet Bůh vedle mě. Stále jsem cítila – a bylo to pro mě životně důležité –, že s ním musím vést dialog. Jeho e-mailovou adresu neznám, tak jsem zvolila staromódní formu a psala dopisy. Odráží se v nich mé zcela osobní chápání Boha jako Otce a přítele. A Bůh – tak jak ho vnímám – mi zachránil život. Jaký je Bůh doopravdy, to poznám, až se s ním jednoho dne setkám.

Člověk se stává vnímavějším vůči maličkostem

V posledních třech letech jsem toho prožila hodně. Stále mě provázelo vědomí, že už mi nejspíš nezbyvá moc času. Mnohé prožitky a nemálo setkání z té doby jsem zpracovala na svém blogu. Někdy to byly jen drobnosti, ale člověk, který se vyrovnává – musí se vyrovnávat – se svou konečností, se stává vnímavějším vůči těmto maličkostem. Najednou se zamýšlí i nad tím, jestli stihne dočíst knížku... anebo už ne.

Chtěla jsem jediné: zavrtat se do své nory jako raněné zvíře a umřít

Když mi po pěti letech lékař oznamoval, že přišla recidiva, hlava mi řikala, že bych se teď měla ptát, co bude dál, jestli existuje ještě nějaká terapie a zda by vůbec měla smysl další operace. Ale v tu chvíli jsem chtěla jediné – pryč, domů, zavrtat se do své nory jako raněné zvíře a umřít. Ale ne, vždyť já ještě nechci umřít, jsem přece bojovnice a mám tolik ještě tolik před

sebou! Jenže co mě teď čeká? Vyplatí se vůbec podstoupit znovu celé to martyrium terapií?

Vždycky jsem byla věřící. V dobách, jako je tato, jsem v křesťanské víře tím víc nacházela útěchu a pomoc.

*„Moc předivná nás tíše obestírá,
a proto čekám příští uklidnění.
Bůh je dnes s námi – svědčí naše víra –
a bude s námi každý nový den.“*

napsal Dietrich Bonhoeffer v cele nacistické věznice, když čekal na popravu. Má rodina, přátelé i já jsme se modlili za zázrak, spontánní uzdravení, remisi... Nebylo to vždy snadné, ale – jak kdysi řekl bývalý český prezident Václav Havel –

*„naděje není to přesvědčení,
že něco dobře dopadne,
ale jistota, že má něco smysl – bez ohledu na to,
jak to dopadne“.*

Bůh odpoví, já jsem to zažila

Dnes je můj život nový, úplně jiný než před třemi lety. Je úžasný! Každý jednotlivý den, který je mi darován a který mám před sebou, si užívám s pocitem velké vděčnosti. Přála bych si, aby se můj pohled na události života stal pro čtenáře povzbuzením, a i oni tak zaklepalí na Boží dveře.

Bůh totiž odpoví.

Já jsem to zažila.

zpracováno podle knihy: Corinna Kohröde-Warnkenová,

Můj růžový život s Bohem a rakovinou.

kterou vydalo nakladatelství Paulínky. Redakčně upraveno

O knížce: Po stanovení diagnózy rakoviny podstoupila autorka operaci a za nějakou dobu byla propuštěna z nemocnice. O téměř pět let později přišla jako blesk z čistého nebe stejná diagnóza. Další dvě operace ani chemoterapie nepomohly, až nový lék zastavil růst metastáz. Na základě těchto zkušeností a také z radosti ze psaní si začala vést svůj blog, kde zpracovávala mnohé ze svých prožitků. Nadto psala i dopisy Bohu, jehož blízkost vnímala ve všech krásných, ale i těžkých obdobích svého života. A obojí se nachází právě v této knize, která představuje autentické svědectví ženy, jež navzdory onkologické diagnóze prožívá nejlepší období svého života.

Podle: www.vira.cz

Co řekl o okupaci Československa v srpnu 1968 tehdejší papež Pavel VI.

© COPYRIGHT L'OSSERVATORE ROMANO

Na 21. srpna připadá každoročně výročí takzvaného „vstupu vojsk Varšavské smlouvy“ na území tehdejšího Československa. Jak tehdy na tuto událost reagoval papež Pavel VI.?

Vybíráme část z promluvy, kterou Pavel VI. pronesl 22.8.1968 těsně před nástupem do letadla směřujícího do Latinské Ameriky:

Velká hořkost

„Nemohu ponechat vás a ty, kdo sledují náš odlet a slyší náš hlas, aniž bych vám svěřil velkou hořkost a velké obavy, které tíží naši duši v důsledku událostí, které probíhají v Československu.

Byli bychom ochotni se ihned vzdát naší cesty, kdybychom měli jistotu, že naše přítomnost a naše přičinění mohou nějak přispět k tomu, aby se nezhoršila situace, která již tak tíživě doléhá na tento námi tolik milovaný národ, a předejít katastrofálním důsledkům, kterých je bohužel možno se obávat.

Síla zbraní chce znovu rozhodovat

Zdá se, že síla zbraní chce znovu rozhodovat o osudech jednoho lidu, jeho nezávislosti a důstojnosti. V Evropě byl otřesen klid. Mír, který vyspělá doba hledá a vytváří také nepotlačitelným vlivem křesťanského ducha, je po krutých zkušenostech minulých, ale i probíhajících válek ukrutně zraněn. Dej Bůh, aby to nebylo smrtelné.

Hluboce nás zarmucuje tato rána zasazená bezúhonně zemi, dobrým vztahům mezi národy a především principům, které tak namáhavě a bolestně vzešly z našich dějin a staly se nepostradatelnými pro soudržnost a budoucnost civilizace.

Tato pohroma nás zarmucuje o to více, že jsme se během těchto let stali nezištnými a vroucnými apoštoly pokoje, a doufali jsme, že rozdílnost kultur a zájmů by už neměla ohrožovat společné a poctivé úsilí o zachování mezinárodního práva, ani pokračující spolupráci lidí naší doby.

Trpké úvahy, které jsou přesto ozařovány křesťanskou nadějí

Nechceme nikoho soudit. Jak ale neanalyzovat principy, ze kterých, jak se zdá, takovéto pohromy takřka přirozeně plynou?

Neseme si v srdci tyto trpké úvahy, které jsou přesto ozařovány lidskou a křesťanskou nadějí, předpokládající, že je stále možné dočkat se čestných a mírumilovných řešení tak politováníhodného konfliktu. Pán pokoje, k jehož slávě se na tuto cestu vydáváme, kéž nám prokáže svoje milosrdenství a všem vrátí »pokoj řádu«.

Převzato z webu České sekce Radio Vaticana

Redakčně upraveno

Podle: www.cira.cz

Komunismus = 'bratrství' s kulometem u hlavy

21.8.1968 vtrhly komunistické armády zemi Varšavské smlouvy do tehdejšího Československa... Komunistické ideje mohou být líbivé a lákavé, ale jsou ze své podstaty člověku nepřátelské a přinášejí zkázu.

Pán Ježíš

v českých pohádkách

Živý sen

I stalo se jednoho dne, že přišel Pán Ježíš do kraje těžce postiženého krupobitím. Zzelelo se mu ubohých hospodářů, kteří s pláčem si stěžovali Pánu na to neštěstí. A hle. Sotva k nim promluvil, hned srdce jejich okřála. a sotva polím požehnal, vše se opět zazelenalo, ano i bohaté klasy dozrávaly.

O, jak děkovali potěšení rolníci nebeskému Mistru, libajíce lem jeho svatého roucha. Ale Pán všech Pánů, aby se nezdálo, že chce těžit z vděčnosti těchto dobrých lidí, přeže všechny jejich prosby odešel v daleké kraje, kde již nadešla zima a kde se mráz vkrádal netoliko v nuzné příbytky, nýbrž i v lidská srdce, zbavená lásky a soucitu.

Na této pouti tentokrát byli Pánu Ježíši průvodčími svatý Petr a Jidáš. Na cestě se záhy apoštolů zmocnila únava. Hladem a zimou zkrhli ani nevěděli, kde by hlavy své k odpočinku sklonili, protože tenkrát to nevypadalo na světě jako dnes. V těch končinách, kterými procházeli, bylo všude plno lesů a bažin, takže ves ode vsí byla někdy vzdálena mnoho a mnoho kilometrů.

I Pánu Ježíši bylo neobyčejně chladno, ježto byl oděn jen v nuzný šat, a mráz čím dál tím více přituhoval. Také by se rád se svými apoštoly někde ohřál a něco teplého pojedl, ale nikde nebylo vidět chaty ani hostince, nepotkali živé duše – všude jenom poušť a lesní samota. Únavou zemdlení usedli si tu a tam na chvíli, ale brzy šli opět dále, ježto vlci a jiná divá zvířata se k nim přibližovali s hrozným vytím.

Svatý Petr si užil v lese notnou hůl, Jidáš se ozbrojil špičatým kamenem. Ale Pán Ježíš je těšil:

„Nebojte se, neboť já jsem s vámi!“

Tato Mistrova slova posílala apoštoly, přece se však nezbavili svých zbraní, neboť se domnívali, že je vždy lépe mít v ruce hůl nebo kámen, když se zvířata blíží, nežli s holýma rukama tlouci se v podvečer po lese.

Konečně dorazili k jednomu šlechtickému dvorci, kde doufali, že se trochu ohřejí, nasytí a odpočinou si. Jen zatloukli na vrata, se zlou se potázali. Majitel statku byl divoch, bezcítný člověk a surovec, který je s láním vyhnal do polí a do lesů.

To svatého Petra rozzlobilo tak, že řekl:

„Mistře, měl bych sto chutí naložit tomu surovcovi pár ran holí na záda, že nás, chudáky, tak ošklivě odmrštil od svého prahu.“

Jidáš zabručel:

„Tím bychom nic nezískali! Kdyby se však nedíval za námi jako rozejs, vzal bych mu za to tuhle slepici a měli bychom dobrou pečinku.“

Pán Ježíš uslyšel tato slova, přísně se podíval na apoštoly a řekl káravě:

„Což jste neslyšeli, že kdo nenávidí svého bratra, je jeho vrahem? A vy byste docela chtěli škodit člověku, který jen proto je surovcem, že je nevědomý a nevzdělanec? Odpusťte a bude vám odpuštěno!“

Petr uslyšel ta slova, zastyděl se za své unáhlení a ihned zahodil hůl. Avšak Jidáš, který šel nejposlednější, mrzutě se před sebe díval, zlobě se v duchu na nekonečnou shovívavost Mistrovi. A šli dál a dále, až se úplně setmělo. S radostí uvítali na pokraji lesa světélko. Když přišli docela až k němu, poznali, že je to hospoda.

„Poslyšte, tu se zastavíme!“ řekl Pán Ježíš. „Jsou naštěstí ještě dobří lidé na světě!“

„Ale, Mistře,“ ozval se svatý Petr, „nemám už ani krejcaru.“

Pán Ježíš prohledal své kapsy, ale musil s lítostí doznat: „Já rovněž jsem bez groše. Snad ty, Jidáši, máš aspoň něco. Zapůjč nám, však ti to oplatíme.“

„Mám všeho všudy jeden zlatý,“ odvětil Jidáš, ač měl ve skutečnosti dva.

„Dej sem tedy zlatý, když více nemáš,“ pravil k němu Mistr a ostře pohleděl Jidášovi do očí, neboť dobře věděl, že skrblik nemluví pravdu.

Jidáš sáhl do kapsy a vytáhl osm desetičků:

„Tohle je nadělení,“ vymlouval se úskočně. „už jsem zase někde vytrousil dvacetník!“

„Mlč a nelži!“ pokáral ho Mistr. „Což nevíš, že kdo lže, d'áblu se podobá a s d'áblem jednou odsouzen bude? Než, pojďme již, mráz kosti láme.“

Po těch slovech všichni tři vstoupili do hostince.

„Pokoj domu tomuto!“ pozdravili hned na prahu.

„Dej i vám Hospodin pokoj!“ odvětila staříčká hospodská a dodala: „Prosím vás, lidičky, kam vás to Bůh vede v takové kruté zimě?“

„Inu, už je to tak!“ ujal se slova Pán Ježíš. „Jdeme z daleka a jsme celí promrzlí a hladoví. Snad nám dopřejete trochu jídla a odpočinku. Prosíme vás za to!“

„A hlavně každému veliký kus chleba!“ vskočil do řeči svatý Petr.

„Nemáme žádný.“

„Ani kousek sýra nebo masa?“

„Ani toho nemám.“

„Tak aspoň miskou bramborů, nebo zelí.“

„Nic nemám, poutníčkové,“ zněla ženina odpověď. „Všechno vandrovni vyjedli – do posledního.“

„To je pěkné nadělení. Snad máte kapku vína?“

„Trochu mám, ale není valné.“

„Nu, chcete trochu?“ otázal se Pán Ježíš apoštolů.

Jidáš si odplivl a řekl:

„Za břechku škoda trojníku!“

Ale svatý Petr prohodil: „I jen sem s ním. Zaplat' Pán Bůh za to. Slabostí beztoho sotva stojím na nohou.“

„Ale, matko, snad máte aspoň syrečky nebo slanečka, ne?“ vyzvídal dále Jidáš.

„Ani toho nemám,“ zněla táž odpověď.

„To jsme v pěkné bryndě!“ zabědoval Jidáš. „A na tohle jsem půjčil peníze!“

„Nu, když máte peníze,“ děla hostinská, „mohla bych vám upéci husičku.“

„My platíme správně a poctivě, buď bez starosti,“ ujišťoval svatý Petr. „Dej sem husu, ať se na ni podíváme a smluvíme se o ceně. Myslím, že budeš s námi spokojena.“

Hostinská přinesla husu z komory, a Jidáš, jako bývalý obchodník, měl odhadnout její cenu. Proto si ji bedlivě prohlížel, vzal ji do ruky a obezřetně ji potěžkával. Poté rozfoukl i peří a prohlásil:

„Je hubená, moc hubená, matko, učiněný brak. Pro mne by tak ještě stačila, ale pro tři je to málo. Zbýl by sotva každému kousíček na zuby.“

Také svatý Petr se smutně díval na husu, neboť i jemu se zdálo, že je nevalné jakosti.

„Jen ji upečte,“ pravil Pán Ježíš hostinské, obrátil se k Petrovi a dodal: „I ty máš zato, že pro tři je jí málo?“

„Je hubená, Pane, bude to málo pro tři. Kdyby k ní byla mísa zelí nebo notný pecen chleba, pak by to ušlo – ale takhle ...“

„Ať je jak je, buďme spokojeni s tím, co jsme dostali,“ napomínal Pán Ježíš. „Přemýšlet, co by mohlo být, když není, nemá smyslu. Ale vím, co uděláme, nežli hostinská upeče husu. Lehne si na pec, a kdo z nás tři bude mít nejkrásnější sen, ten tu pečení sní sám.“ Apoštolové byli s tím rozhodnutím spokojeni, a sotva si lehli, už spali.

Asi za hodinu nebo dvě zvolal Pán Ježíš:

„Vstaňte. Nu, co se ti zdálo, Petře?“

„Inu, zdálo se mi, Pane, že jsi mě učinil šafářem na svých statcích. Měl jsem klíč i od špýcharu. Požíval jsem tvé neomezené důvěry, přízně a lásky. Dal jsi mi chatu a pole a já jsem ti věrně sloužil.“

„Dobře, dobře,“ chválil Pán svého apoštola a přivinul jej ke svým prsům. „Přesvědčíš se, že tě sen neoklamal. Budeš opravdu mým správcem zde na zemi, neboť neznám poctivějšího člověka nad tebe. – Ale i já jsem měl sen. Zdálo se mi, že jsem byl již v nebi, neboť na zemi už nebylo ani zlých, ani nešťastných lidí, takže jsem se mohl vrátit k svému Otcí. Všichni se navzájem milovali, ano, i sedláci měli dostatek půdy a úrodu měli vždy pěknou. Žádný si nestěžoval, ani dělník, ani řemeslník, všude vládl mír, pokoj, spokojenost.“

„Husa je tvá, Pane,“ odvětil Petr, „neboť ty jsi měl nejkrásnější sen.“ Tak mluvil Petr, ač mu hladem kručelo v žaludku.

„A co se tobě zdálo, Jidáši?“ otázal se Mistr a pohlížel druhému apoštolu ve tvář zarostlou rezatým vousem. Jidáš se nějak podezřele schovával do kouta, aby na něho nebylo vidět.

„Mně se zdálo – zdálo se mi, Pane,“ počal jaksi nejistě. „že jsem ve spánku vstal a mezitím, co vy jste dřímali, sám jsem husu snědl.“

„Vidíš, Jidáši,“ řekl Pán Ježíš tiše, „tys měl skutečně divný sen – ba jak se mi zdá, pravděpodobný. Paní hostinská – dejte sem tu husu!“

Stařena vypoučila oči:

„Jak bych vám ji mohla dát, když ten ryšavec ji snědl a ani

kůstku nenechal!“ řekla všechna pohněvaná.

„Jak jsem řekl, Jidáši, tys měl skutečně podivný a živý sen!“ řekl Mistr klidně, ale s takovým vyčítavým přízvukem, že i ten prohnaný Jidáš musil v rozpacích sklopit zraky. Místo odpovědi hladil si svůj štětinatý vous.

„Ano, sen byl živý a podivný, Mistře,“ přiznal se konečně ke svému provinění takovým lišáckým způsobem.

„Nu, když jsi tak pěkně snil, Jidáši, zůstaň hezky zde a nechod' více s námi. Půjdem s Petrem dále, abychom vyhledali lepší lidi, kteří by nás nešidili, ale rozdělili se s námi o své sousto. Lehni si pěkně na pec, snad se ti bude zdát, jak k té huse jíš zelí a přikusuješ chléb. Tak, tak, buď zdrav!“ pravil Mistr a vyšel ven se svatým Petrem.

Nemusili jít dlouho. Za krátkou dobu ocitli se ve vsi, kde se jich ujali dobří lidé, přijali je do svého domu a pohostili Božského Mistra i jeho věrného apoštola. Jidáš, místo aby šel za Pánem Ježíšem a zkroutěně ho odprosil a slíbil, že se polepší, urazil se, ulehl na pec a prospal celou noc, ba i následující den. Ze své zaujatosti proti Pánu Ježíši se nevyspal. Hlodala na jeho duši jako červ. Nechtěl a nechtěl se polepšit, liboval si ve svých nepravostech a zlobil se, když byl za své špatné skutky od Mistra veřejně kárán. Umínil si, že se Pánu pomstí. A pomstil se. – Zradil svého Mistra a prodal ho za třicet stříbrných jeho úhlavním nepřátelům.

Pokračování příště.

Podle knížky Julia Košnáře

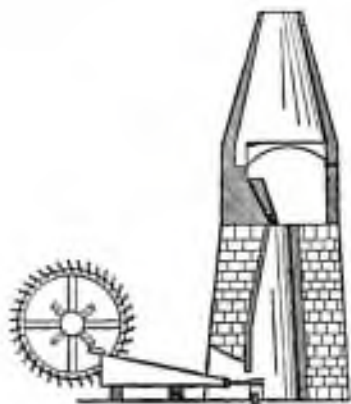
Pán Ježíš v českých pohádkách - z roku 1945

Uplynulo 326 let od založení blanenských železáren a strojíren, pozdější ČKD Blansko (1)

Začneme deseti odstavci textu, který vysvětluje základní pojmy.

Ocel, lidově nazývaná železo, se v Evropě vyráběla a používala již před 2900 lety. Byla to „doba železná“, která vystřídala předchozí „dobu bronzovou“. V nejstarších časech byla nízkouhliková ocel získávána přímo ze železné rudy ve formě houbovitého polotovaru v ležatých pecích, podobných kovářským výhním. Primitivní tavicí pece byly v minulosti nazývány „šmelcovny“.

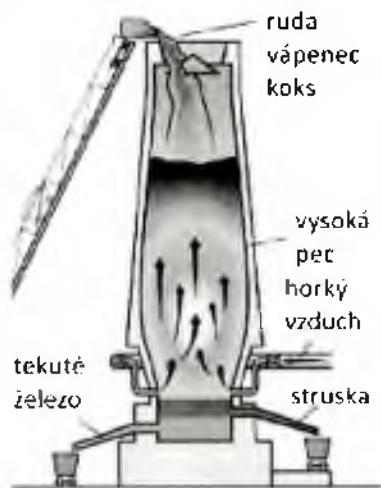
Později se železná ruda zpracovávala v nízkých šachtových pecích, ještě později v tzv. „dýmačkách“. To byly jednoduché redukční pece, které ještě nebyly schopny výrobek roztavit. Stejně jako ve všech starších pecích také v dýmačkách se topilo dřevěným uhlím. Vzniklý houbovitý polotovar, zvaný „železná hrouda“ (plik), se pak zpracovával kováním v bucharu.

Redukční pec dýmačka s měchem, který byl poháněn vodním kolem

Zvětšováním objemu a zejména výšky pece se zvyšovala nejen energetická účinnost tavicí pece, ale také teplota procesu. Při dosažení výšky pece asi 4 metry dosáhla teplota ve spodní části pece přes 900 °C. Při této teplotě dochází k nauhličování železa za současného vzniku karbidu železa. Zvyšováním obsahu karbidu železa dochází ke snižování teploty tavení. Při dosažení teploty vyšší než 1150 °C ve „vysoké peci“ dojde k roztavení produktu a vzniká „surová ocel“, lidově nazývaná „tekuté žele-

zo“. Vysoké pece mají v současnosti výšku 25 – 40 metrů. Teplota v jejich centrálních částech bývá 1700–2000 °C. Topí se v nich koksem.

Tavení železné rudy ve vysoké peci

Surová ocel obsahuje velké množství nežádoucích látek. Kromě vysokého obsahu uhlíku je v ní přítomen křemík, síra, fosfor, kyslík, dusík a vodík. Zejména přemíra uhlíku způsobuje, že je surová ocel křehká a nedá se zpracovávat kováním ani tažením. Proto se dnes téměř všechna surová ocel dále upravuje tak, aby získala požadované mechanické, fyzikální a chemické vlastnosti. Tato úprava pomocí změny chemického složení, tváření a tepelného zpracování poskytuje pak pestrou paletu vyráběných druhů oceli.

Slovo „hamr“ (německy Hammer = kladivo) je starším pojmenováním celého stroje, zvaného buchar. Kladivo bucharu bylo v minulosti nadzdvihováno do kruhu uspořádanými palci, umístěnými na obvodu hřídele vodního kola. Stroj buchar výrazně ulehčoval a urychloval namáhavou práci kovářů. Umožňoval zpracovávat i větší kusy oceli. Kování v bucharu bylo v dřívějších dobách jedinou možností, jak získat kujnou ocel z houbovitého polotovaru oceli.

Slovo „Hamr“ může být také názvem kovářské dílny, která je vybavena buharem. Ten byl zprvu poháněn vodním

kolem, později parním strojem, ještě později elektrickým motorem spojeným se soukolím „rychlostní převodové skříně“. Základní vybavení dílny zvané hamr bylo obdobné jako vybavení kovářny: výheň, měchy, kovářské kladivo, sekáče, útluky, zápustky a kleště.

Další samostatná vodní kola různých velikostí, která byla také součástí budovy hamru, poháněla kovářské měchy. Některé měchy zvyšovaly teplotu ohně v kovářské výhni tím, že do ohně vháněly kyslík přítomný v okolním vzduchu. Jiné měchy ofukovaly brus, na kterém se zabrušovaly nebo ostřily ocelové výrobky. V hamrech pracovali „hamerníci“, stavbu, údržbu a opravy dřevěných částí hamru prováděli „sekerníci“.

V hamrech zpracovávanou a v tržních řetězcích prodávanou ocel většina lidí nazývala: „železo“. My dnes rozlišujeme mezi ocelí a železem. Ocel je jedním z hojně používaných kovů. Naproti tomu název železo patří v odborných kruzích chemickému prvku, který má své pevné místo v Mendělejevově periodické soustavě (tabulce) chemických prvků. Podle začátku jeho latinského názvu „ferrum“ má chemický prvek železo zkrácené označení: Fe.

Přechod od feudálního uspořádání lidské společnosti ke společnosti kapitalistické byl provázen rychlým přechodem z ruční malovýroby předmětů denní spotřeby na jejich tovární velkovýrobu. Od prvotního využívání vodní energie se přecházelo na výkonnější a spolehlivější zdroje energie. Po vynálezu parního stroje to byla tepelná energie, získaná pálením uhlí. Parní stroj ve strojírenských podnicích poháněl obráběcí stroje, v dopravě sloužil jako pohonná jednotka vlaků a jistou dobu také automobilů. Dalším revolučním krokem byl vynález a využívání elektrických motorů.

O těchto převratných časech v průmyslu hovoříme jako o „První a Druhé průmyslové revoluci“. Přitom hranice (jejich začátky a konce) jsou nevýrazné a jenom symbolické. Významnými udá-

lostmi v historii našeho průmyslu bylo zrušení nevolnictví v Českém království roku 1781 a zrušení roboty roku 1848. Rozvíjení průmyslu vždy urychlovaly vojenské konflikty mezi velkými, ambiciózními a bohatými státy. Bojující armády byly vždy velkými zadavateli a dobře placími odběrateli průmyslových výrobků.

Za „Třetí průmyslovou revoluci“ je dnes považován přechod k automatizaci průmyslové výroby, veřejné dopravy a občanských služeb při maximálně možném využití nejnovější elektronické výpočetní techniky.

Blansko je okresní město patřící do Jihomoravského kraje České republiky. Leží přibližně v centru země Morava, v údolí řeky Svitavy, asi 19 kilometrů severním směrem od města Brna. Střed Blanska má nadmořskou výšku 276 m n. m. Větší část města se rozkládá ve svahu nad levým břehem řeky Svitavy. V dnešní době ve městě Blansku žije přibližně 20 tisíc obyvatel.

Nejstarší, předhistorickou výrobu a zpracování oceli dokládají nálezy v nedaleké světoznámé jeskyni zvané Býčí skála. Právem se domníváme, že výroba a zpracování oceli na Blanensku pokračovalo také v raném středověku, především za časů existence Velké Moravy. Středověké stopy dnes nacházíme v okolí nedalekého města Adamov. Pozůstatky výroby oceli ve 14. století (kolem roku 1360) byly nalezeny asi 5 km jižně od Adamova pod hradem Vildenberk, zvaným dnes Starý hrad.

Zbytky Starého hradu najdete v těsném sousedství hradní zříceniny zvané Nový hrad. Pozůstatky ocelářské tavicí pece z poloviny 16. století (kolem roku 1550) byly nalezeny také v lese u dnešní obce Olomučany. Nedaleko odtud se těžila železná ruda. Obec Rudice se dříve nazývala Železná Ruda. Svě jméno dostala proto, že se železná ruda v ní a v jejím okolí těžila po dobu mnoha staletí. Těžila se také v katastru obce Babice nad Svitavou, a jinde.

Předchůdci blanenských železáren a pozdější ČKD Blansko byly blanenské hamry. První hamr na Blanensku byl založen roku 1698 slezským šlechtickým rodem Gellhornů. Tehdy uvolněné léno

Arnošt Julius Leopold hrabě Gellhorn
(* 1667 † 1702)

Blansko totiž dne 27. 4. 1694 koupil pan Arnošt Julius Leopold hrabě z Gellhornu. Léno mu prodali 3 bratři, spolumajitelé léna: František, Karel a Bernard Lev, svobodní páni z Rožmitálu. Pan hrabě si ze Slezska, kromě značného majetku, přivezl poměrně velké vědomosti o tehdejší ocelářství. O finančních možnostech tehdy 28letého mladíka svědčí skutečnost, že roku 1695 nechal opravit a částečně přestavět blanenský zámek, později také blanenský kostel.

Rozhodnutí postavit na blanenském panství ocelářský hamr padlo někdy kolem roku 1696. Jeho stavba byla zahájena roku 1697 a už následujícího roku 1698 byl hamr dán do provozu. Z písemné zprávy, sepsané roku 1702, se dovídáme, že se v blanenském hamru vyráběla ocel písková, formová, hranolová a mřížová.

Počáteční dobrý výnos blanenského hamru přivedl pana Arnošta Julia Leopolda hraběte Gellhorna k rozhodnutí nechat postavit ještě jeden hamr. Druhý hamr byl postaven po roce 1700 u obce Klepáčov na řece Svitavě. Ten vyráběl týdně 27–28 vídeňských centů oceli, kdežto první blanenský hamr jenom 18–20 vídeňských centů. (Poznámka J. K.: Jeden vídeňský cent = 56 kg.) Značný výnos prvních roků však začal brzy klesat. Příčinou bylo neracionální a nesoustavné dolování železné rudy. Když se

nedostávalo železné rudy, oba hamry stály – byly mimo provoz.

Pan Arnošt Julius Leopold hrabě z Gellhornu pak vážně onemocněl a dne 5. 5. 1702, ve věku pouhých 35 roků, zemřel. Veškerý jeho majetek i s dluhy přešel na jeho manželku a 2 nedospělé syny. Správy blanenských majetků se ujal teprve až roku 1712 starší z obou synů, pan Arnošt Julius (už bez jména Leopold) hrabě z Gellhornů. Přímě, tj. osobně své majetky spravoval do konce roku 1724, formálně pak až do své smrti roku 1754. Dnes je po něm pojmenováno údolí říčky Punkvy. Nazývá se: Arnoštovo údolí (německy: Ernstthal).

Novým ocelářským odvětvím blanenských hamrů byla od roku 1720, a možná už dříve, výroba ocelového drátu. Drát byl tažen či protahován zvláštní kovovou deskou s otvory různých průměrů. Pro tažení drátu na zakázku byl použit vždy ten otvor, který odpovídal přání odběratele či zákazníka. Výroba drátu se pravděpodobně nevyplácela. Proto byl „drátový mlýn“ roku 1735 přeměněn na „papíru“.

Po roce 1730 se v dochovaných písemných záznamech píše o blanenské „hřebíkárně“. Hřebíky se vyráběly, vlastně kovaly, tří různých velikostí: hřebíky běžné laťové, šindelové a trámové. Prodávaly se do širokého okolí, kovářům i obchodníkům do Brna, do Boskovic, i jinam. Cena hřebíků byla 30–45 krejcarů za tisíc kusů – podle velikosti hřebíků. Kromě hřebíků se tam tehdy vyráběly také kotle, pánve, kovářské dílny, řetězy a jiné ocelářské výrobky.

Po smrti pana Arnošta Julia hraběte z Gellhornů roku 1754 převzal panství Blansko jeho jediný syn pan Karel Josef hrabě z Gellhornů. Panství bylo zatíženo starými dluhy, takže se předpokládalo, že nový majitel panství Blansko dlouho neudrží a brzy je prodá. Pan Karel Josef hrabě z Gellhornů je však vlastnil ještě plných 12 roků! Na říčce Punkvě v době jeho vlastnictví stálo celkem 9 mlýnů, z nichž se ve třech vyráběl střelný prach, ve dvou se vyráběl papír. V ostatních čtyřech se mlela mouka. Mezi roky 1761–1765 nechal postavit ještě jeden ocelářský hamr.

Teprve až roku 1766 došlo k podpisu už v roce 1763 ujednané kupní smlouvy

mezi Karlem Josefem hrabětem z Gelhornů a majitelem sousedního panství Rájec, panem Antonínem Karlem Josefem starohrabětem ze Salmů. Touto kupní smlouvou přešlo panství Blansko do vlastnictví starohrabat rodu Salmů, včetně 2 ocelářských hamrů. Rod starohrabat ze Salmů pocházel z Lucemburska. Kdysi měl své sídlo na hradě Salm v Ardenách. Koncem 16. století se tento rod usadil jednak v Rakousku, jednak na Moravě.

Antonín Karel Josef starohrabě ze Salmů
(* 1720 † 1769)

V moravské zemi byli Salmové majiteli panství Velké Opatovice, panství Malenovice-Pohořelice, panství Jevíčko, panství Jaroměřice, paláce v Olomouci (tzv. Salmův palác) a paláce v Brně (tzv. Salmův dům). V Čechách Salmové vlastnili panství Svojanov a vesnici Bílá Voda. Pan Antonín Karel Josef, starohrabě ze Salmů, přišel na Blanensko roku 1743. Toho roku se oženil s Rafaelou, dcerou pana Karla Ludvíka svobodného pána z Rogendorfu, majitele panství Rájec. Pan Antonín Karel Josef, starohrabě ze Salmů, patřil do větve Salm-Reifferscheidtů. Ta ve svém příjmení užívala název šlechtického sídla Reifferscheidt v Porýní.

Éra starohrabat ze Salmů (1766–1896) znamenala výrazný rozvoj blanenských železáren především po zrušení nevolnictví roku 1781 a po zrušení roboty roku 1848. Jejich rozvoj byl dán také vli-

vem průmyslové revoluce. V údolí říčky Punkvy byly v průběhu času postaveny a provozovány železářské výrobní objekty. Všechny tyto objekty ležely v dnešních katastrech obcí Klepačov, Těchov a Lažánky. Vrcholu železářské výroby v nich bylo dosaženo v 19. století, především za vlády starohraběte Hugo Františka ze Salmů (1776–1836). Největšího úspěchu tehdy dosáhla výroba umělecké litiny. Kromě toho se zde vyráběly obráběcí a tvářecí stroje.

Paulinská huť (Paulinka či Pavlínka) vznikla v letech 1792–1793. Tehdy byla na tom místě postavena nová budova, v níž stál buchar a dvojitá kovářská výheň. V dnešní době už nefunkční budova se nachází v blízkosti soutoku řek Svitava a Punkva. Název dostala podle Pauliny, kněžny z Ausperka, manželky Karla Josefa ze Salmů. Ten žil v letech 1750–1838. Od roku 1790 byl knížetem ze Salmů s dědičným titulem vždy jenom pro nejstaršího syna. Huť Paulinka byla klasická kovárna, ve které se po dlouhá léta zhotovovaly výrobky z oceli. V roce 1899 v ní byla zavedena výroba lisovaných kolejnicových hřebů, nýtů a šroubů. Tehdy se jí začalo říkat „nýtovka“ nebo také „šroubárna“.

Mariánská huť byla postavena v roce 1809. Nacházela se na pravé straně silnice do Blanska, tam kde je nyní pozůstatek kamenolomu, v blízkosti budovy podnikového ředitelství ČKD Blansko. V Mariánské huti byla roku 1811 postavena první kupolní pec (kuplovna). S ní pak byla spojena nová slévárna a modelárna. První liti v této nové slévárně proběhlo roku 1812. V roce 1842 Mariánská huť vyhořela, brzy nato však byla obnovena a rozšířena. V roce 1873 byla její vysoká pec přestavěna na vytápění koksem. Potom vyráběla litinu, a to až do února 1896. Odlévala se zde umělecká litina, litinová kamna a litinové části verand, pavilonů a balkonů. V roce 1880 v ní fungovala jedna vysoká pec, 2 slévárny, 3 kuplovny, modelárna a zámečnická dílna. Vyráběly se v ní největší odlitky.

V roce 1812 byla v Doubravici nad Svitavou, v dnešním okrese Blansko, založena „**Strojírna SAG**“. Značka této strojírny byla složena z počátečních písmen příjmení společníků. Těmi byli:

Hugo František Salm, Johann Arzberger a Georg Wilhelm Götze. Strojírna SAG vyráběla hodinky, dalekohledy a obdobné přístroje. Ty dnes patří do oboru jemná mechanika a optika. V blanenských železárnách se i nadále vyráběla litinová potrubí, součásti parních strojů, ozubená kola, hospodářské stroje, hydraulické lisů aj.

Roku 1826 byla dojednána spolupráce blanenských a adamovských železáren v oblasti těžby rud, provozování a údržbě splavů na řece Svitavě a v dalších záležitostech železářského průmyslu. Roku 1829 byly zhotoveny všemi obdivované litinové sochy Apollona, Venuše a Fauna. Na konci „První všeobecné rakouské živnostensko-průmyslové výstavy“ ve Vídni roku 1835 obdržely blanenské slévárny za svoje exponáty zlatou medaili.

Litinová socha císaře Josefa II. Dnes stojí u vchodu do zámku v Rájci nad Svitavou

Starohraběcí huť byla postavena roku 1848. Nacházela se nejdále od Blanska, u rozcestí silnice od obce Lažánky do Blanska a ke Skalnímu mlýnu. Roku 1860 byla Starohraběcí huť značně rozšířena. V roce 1880 byla v ní v provozu

dřevouhelná vysoká pec, slévárna se dvěma kuplovnami, modelárna a zámečnická dílna. Vysoká pec vyhasla 15. 12. 1892 a v provozu zůstala jenom slévárna a obě kuplovný. V roce 1902 se zde uvádí slévárna a montovna radiátorů, roku 1909 slévárna a smaltovna van a sanitární litiny. V roce 1912 zde pracovalo 566 osob. Později sem byla převedena výroba komerční a stavební litiny z Klamovky.

Clamova huť (Klamovka) byla vybudována v letech 1855–1857. Pojmenována byla buď podle hraběte Jindřicha Clam-Martince, nebo podle jeho manželky Augusty Salm-Reifferscheidt, dcery Hugo Karla Eduarda ze Salmů. Huť využívala vodní energii řeky Svitavy. Dříve prý v těchto místech stával mlýn, také hamr a krátkou dobu prý tam byla válcovna. Stavba Clamovy huti byla povolena v roce 1854 pod podmínkou, že se v ní nebude topit dřevem, ale koksem. Dále tam byly 2 kuplovný a slévárna šedé litiny. V roce 1893 byl provoz vysoké pece v Clamově huti zastaven. Souviselo to s koncem těžby železné rudy v okolí obcí Rudice a Olomučany.

Pravým klenotem blanenské umělecké litiny se stala slavná „Vřidelní kolonáda“ v Karlových Varech. Postavena byla v letech 1878–1879, její stavba trvala 7 měsíců. V pseudorenesančním stylu ji navrhli vídeňští architekti Ferdinand Fellner a Hermann Helmer. Všechny kovové části karlovarské Vřidelní kolonády dodala blanenská Mariánská huť. Po německé okupaci zbytku Československa dne 15. 3. 1939 byly skleněné výplně Vřidelní kolonády rozbity a její kovová konstrukce rozebrána. Tímto způsobem získaný kovový materiál byl německým vedením Karlových Varů věnován Adolfu Hitlerovi. Následně byly kovové části této vzácné památky roztaveny v hutích, aby posloužily německému zbrojnímu průmyslu. Překrásná Vřidelní kolonáda v Karlových Varech byla pak na dalších 27 roků nahrazena dřevěným provizoriem.

V roce 1880 byla denní pracovní doba v blanenských železárnách 10 hodin. Roku 1885 bylo v Mariánské huti zaměstnáno 225 osob, ve Starohrabčíc huti 200 osob, v Clamově huti 85 osob a v Paulinské huti 20 osob.

Pokračování příště.

Vchod do Vřidelní kolonády a lázni v Karlových Varech před rokem 1939

Vřidelní kolonáda v Karlových Varech, dokončená roku 1879

Velká promenádní hala Vřidelní kolonády v Karlových Varech před rokem 1939

S využitím knihy Josefa Pilňáčka a referátu Miroslava Buchty připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Jázvaki z medu

Marlenka®

PODLE STAROARMÉNSKÉ RODINNÉ RECEPTURY

Nedávno mi jedna paní donesla do naší misie krabici s dortem. Prý ať ochutnáme medovník, který vyrábí jeden Armén v České republice. Také mi pověděla stručnou historii, jak ty dorty začali dělat.

Marlenku, jak se medovo-karamelový dort jmenuje, vyrábí dnes ve velkém společnost Gevorga Avetisyan ve Frýdku-Místku a vyváží ji do celého světa. První kousek upekla jeho sestra na Moravě v roce 2002. Ale začneme popořádku.

Gevorg Avetisyan se narodil a vyrostl v Jerevanu a Arménii, ale jeho rodina původně žila v tureckém Vanu. Jeho předkové byli vyhlášení arménští obchodníci, pradědeček pak proslul jako výrobce cukrářských delikates v Istanbulu.

Gevorg původně vystudoval obor průmyslového designu na jerevanské univerzitě, pět let úspěšně podnikal v tomto oboru, než zemi ochromila karabašská válka. Tehdy prodal svůj dům a s ženou a dvěma syny jako mnoho dalších Arménů volil emigraci. V roce 1995 se usadil v Ostravě, kde rok marně hledal práci ve svém oboru a s rodinou jen živořili. Pak se přestěhoval do Frýdku-Místku, kde si nejprve pronajal bar s herními automaty, ale téměř zkrachoval.

„Bůh mi pomohl,“ vzpomíná na tehdejší situaci sám Gevorg. „Kousek od baru stojí kostel. Nikdy jsem v něm nebyl, ale jednou, když hospoda zase zela prázdnotou jsem si sedl v parku na lavičku a začal jsem se modlit: „Pane Bože, proč mě trestáš? Chtěl jsem tu žít, podnikat, ale nic se mi nedaří, asi tady umřu. To prosím nedovol. Když už mám umřít, ať mě aspoň pochovají ve vlasti.“ Neměl jsem však ani peníze na cestu domů. Zbývalo mi posledních 20 tisíc korun. Seděl jsem tam dlouho, už jsem se nemodlil, spíš mimoděk jsem si začal prohlížet ten kostel. Byl sešlý, zanedbaný, dokonce i kříž na hlavní věži měl poničený. Nevím, co mě to napadlo, ale zvedl jsem se, našel faráře a zeptal se ho, kolik by stálo ten kříž opravit a pozlatit. „Dvacet tisíc,“ povídá. Zatrnulo mi, ale pak jsem mu ty své poslední peníze nabídl. Byl překvapený, ale

reagoval pohotově a hned se zeptal, jestli nechci přispět na opravu celého kostela, že s ní právě začínají. To mě rozesmálo, nechal jsem mu tam svých 20 tisíc, šel domů a říkal si: „Třeba budu díky tomu kříži Bohu blíž. Třeba mě uslyší.“ Kříž později opravili a pozlatili, do koule pod ním pak vložili listinu potvrzující, že to sponzoroval Gevorg Avetisyan, podnikatel z Arménie. – Ten den byl krásný, takový... svatý. – A Bůh můj hlas uslyšel. Do týdne jsem měl plnou hospodu. Začalo se dařit, ze dne na den. Brzy jsem si mohl půjčit automaty od Casina Admiral, po roce jsem už měl nejlepší hernu ve Frýdku. Nepřeháním. Lidé stáli fronty na automaty. Nakonec ale k nám do baru nechodili jen hrát, ale cenili si i přátelské, domácí atmosféry.

Byl jsem šťastný, že jsme se konečně odlepili ode dna. Netoužil jsem po luxusu, ale po pevném zázemí pro rodinu. Proto jsem si za vydělané peníze nekoupil nejdříve krásné auto, ale pozemek, na němž jsem posléze postavil dům. Jezdil jsem ještě roky ve staré škodovce, ale byl jsem šťastný, že máme vlastní střechu nad hlavou. To byl moment, kdy jsem mohl také konečně pozvat i sestru a její tři děti, aby přijely za námi. Čekaly na to v Jerevanu dlouhých pět let.

Jednou jsem jel s kamarády do Brna a někde u Hodonína jsme se postavili na oběd. Na stolku v restauraci měli kartičku s nabídkou dezertů a mezi nimi i medovník. Povídám klukům: „Víte, co je to medovník?“ Pokřčili rameny. Něco hodně sladkého? „Kdepak, pánové, je to z medu, ale není to tak sladké. Je to arménský národní koláč!“ Objednal jsem si kousek. Byl dobrý, ale zdaleka nebyl takový, jaký dělala maminka. Když jsem přijel domů, povídám sestře, která od svého příjezdu naléhala, ať jí najdu nějakou práci, a já nechtěl, aby dělala v baru u automatů: „Upeč koláč podle našeho starého receptu. Zkusíme ho prodat.“ Odnesl jsem ho pak ke známému do cukrárny a po dortu se jen zaprášilo. A tak jsme se sestrou založili společnost Marlenka international, s. r. o. Měla jednoho zaměstnance a výrobu u sestry v kuchyni. To ale vydrželo pár měsíců, pak jsme si museli pronajmout větší prostory, koupit pořádný sporák a přizvat další lidi. To byl začátek naší společnosti.“

V návaznosti na první drobné úspěchy rozjel v roce 2003 ve Frýdku-Místku Gevorg Avetisyan se svou sestrou sériovou výrobu, přičemž dort pojmenoval po své matce a dceři. Posléze se začaly vyrábět i další související produkty – medové kuličky, rolády, snacky, napoleonky nebo další arménský zákusek pachlava.

Marlenka neobsahuje žádné konzervanty a její doba trvanlivosti při pokojové teplotě je 90 dní. V současnosti se ročně vyrábí 2,5 milionu dortů a 8 milionů souvisejících produktů, které se vyváží do 52 zemí světa (exportuje se 70 procent dortů, nejvíce na Slovensko, do Saúdské Arábie, Izraele, Turecka a Maďarska. ale dováží se i do USA). V továrně pracuje přibližně 300 zaměstnanců, celkové tržby firmy *Marlenka International* dosáhly vloni 590 milionů korun (asi 25 milionů dolarů). Výroba produktů je již plně automatizovaná a probíhá na dvou zcela automatických linkách. Společnost provozuje také zákaznické centrum, kde lze výrobu dortu sledovat naživo.

*Podle wikipedie a
Hospodářských novin*

Černý rytíř na hradě Rotštejnu předpovídá počasí

Rotštejn je zřícenina skalního hradu, který se nachází v Českém ráji v Klokočských skalách nedaleko hory Kozákov. Hrad byl založen kolem roku 1250 panem Vokem z Rotštejna, synem Jaroslava z Hruštic z rodu Markvarticů. Protože bylo tehdy módou dávat hradům německá jména, byl hrad pojmenován Rothenstein, česky Červený kámen. V průběhu času čeští obyvatelé německý název mírně počeštili, resp. upravili jeho psaní do dnešní podoby Rotštejn. Hrad sloužil jako mocenské centrum rozsáhlého panství. Patřila k němu přibližně 1/3 dnešního Turnovska a další oblasti, včetně obce Chuchelná v dnešním opavském okrese.

Také syn pana Voka z Rotštejna dostal jméno Vok, což byla zkratka křestního jména Vojtěch. Pan Vok mladší z Rotštejna je uváděn v literárních pramenech z let 1318–1325. S tímto panem Vokem je spojeno první neklidné období v dějinách hradu. Pan Vok mladší měl mnoho sporů nejen se sousedními zemany, ale i s pány hradeckého a boleslavského kraje. Ani se svými příbuznými nedovedl žít ve shodě. Nakonec se dostal do majetkových sporů se všemi svými příbuznými.

V roce 1318 byl hrad Rotštejn přepaden a zmíněnému panu Vokovi byly odcizeny všechny jeho zlaté šperky. Hrad byl vypálen, okolní vesnice byly vyplněny a pan Vok mladší z Rotštejna byl zajat. Na tomto dění se podílelo vojensky několik desítek příslušníků nižší šlechty ze širokého okolí. Následovalo soudní řízení, v němž pan Vok žaloval útočníky. Soudní řízení se protáhlo, jeho konečný výsledek nám dnes není znám.

Po výše zmíněném ničivém požáru roku 1318 byl hrad přestavěn podle tehdejší německé módy. Na místě vypáleného hradu vznikl moderní zděný palác. V roce 1360 získal pan Ješek Jan z Rotštejna od císaře a krále Karla IV. povolení pořádat v obci Klokočí týdenní trhy.

Silueta černého rytíře
na zřícenině hradu Rotštejna

Rod Rotštejnů vymřel buď v roce 1413 nebo v roce 1415. Vdova po posledním majiteli, paní Žofka, prodala hrad-palác a celé panství panu Ondřeji Vaňkovi Paldrovi z Vařin. Prodej byl uskutečněn na samém začátku husitského hnutí, které se šířilo po celé zemi. Pan Paldra zůstal věren císaři Zikmundovi a katolické víře. Hrad-palác Rotštejn byl husity dobyt v roce 1426. Nejprve byl zcela vykraden, potom vypálen. Domácí pán s celou svojí rodinou žil potom na statku-tvrzi v nedaleké vsi Klokočí.

V našich časech je velmi přitažlivým prvkem zříceniny hradu Rotštejna její „černý rytíř“. Je to neznámým způsobem

vzniklá kresba rytířovy siluety, která údajně s velkou přesností předpovídá počasí. Kresba podle lidové pověsti vznikla sama od sebe na pískovcovém podkladu. Když pískovec pohlcuje vlhkost, rytířova silueta tmavne a tím předpovídá blížící se déšť. Podle slov místní kastelánky Hany Talli Hlubučkové jsou rytířovy předpovědi stoprocentní. Jsou prý spolehlivým ukazatelem blížícího se deštivého počasí.

Na hradě Rotštejnu prý kdysi žil obzvláště krutý rytíř. Ten hnán chamtivostí terorizoval své poddané a vedl bandu loupežníků. Společně s nimi podnikal vražedné nájezdy na vesnice v okolí a přepadal vozy obchodníků, kteří vozili zboží do nedalekých měst. Zisk z tohoto nekalého počínání si schovával do dřevěného sudu, ukrytého v hlubokém sklepení hradu. Boží trest ho však neminul. Po své smrti se proměnil v odporné stvoření, které bude až do soudného dne střežit jeho krev potřísněný poklad.

Jako neobydlená zřícenina byl hrad Rotštejn poprvé zapsán v roce 1514. Po roce 1602 si místní obyvatelé ke svému bydlení upravili dutiny ve skále, na které hrad stojí. To byl definitivní konec šlechtické éry hradu. V současnosti je majitelem zříceniny hradu obec Mírová pod Kozákovem a také nedaleká obec Klokočí. Obě obce by měly dohlížet na zachování zříceniny hradu Rotštejn. Mimo jiného se snaží o zapojení místních i vzdálených obyvatel prostřednictvím akcí známých jako „Rotštejnská setkání“.

*S částečným využitím článku
Aleny Novotné
připravil Jiří Kachlík,
Brno, Česká republika*

**Foto na zadní straně:
Zřícenina hradu Rotštejna**

